

ALLERGEENARM WONEN IN TERWIJDE, UTRECHT

Dit is een publicatie van SEV Realisatie.

U kunt SEV Realisatie publicaties vinden op www.sev-realisatie.nl of bestellen bij:

SEV Realisatie
Postbus 1833
3000 BV Rotterdam
telefoon 010-282 50 90
info@sev-realisatie.nl

Bij SEV Realisatie geven we handen en voeten aan beleid. Dat doen we door het stimuleren van creatieve en baanbrekende initiatieven op het gebied van wonen, zorg en leefomgeving. We ondersteunen bijvoorbeeld ministeries bij het uitvoeren van stimuleringsprogramma's en maken zo de vertaalslag van beleid naar uitvoering. Beleid is immers meer dan papier.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
	Aanleiding	5
	Vraagstelling	5
	Onderzoeksopzet en analyse	5
	Leeswijzer	6
2	De allergeenarme woningen in Terwijde en haar bewoners	7
	Terwijde	7
	De allergeenarme woningen	7
	Huurprijzen bij oplevering	8
	De allergeenarme maatregelen	8
	De bewoners van de allergeenarme woningen	8
3	Het besluit om te verhuizen naar een allergeenarme woning	9
	Verhuismotieven	9
	Vergelijking met de vorige woonsituatie	9
	Aanpassing aan de nieuwe situatie	10
4	Waardering van de woning	13
	Algemeen	13
	De grootte en indeling van de woning	13
	De tuin	14
	De architectuur	14
	De geluidsisolatie van de woningen	14
	Specifieke allergeenarme maatregelen	14
5	Comfort in de woning	13
	Temperatuur	13
	Frisse lucht	14
	Vocht	14
	Tocht	14
	Droge lucht	14
6	Beoordeling van de installaties in de woning	21
	Verwarming	21
	Ventilatie	22
	Stofzuigerinstallatie	23
	Warm water	25
	Energiekosten	25
7	Tevredenheid met de woonomgeving	27
	Algemeen	27
	Voorzieningen in de woonomgeving	27
	Sociale aspecten	29
	Veiligheid en overlast	31
	Buitenmilieu	31
8	Onderhoud en beheer	33
	Klachten en klachtafhandeling	33
	Extra huurregels voor allergeenarme woningen	34

9	Woonperspectief	35
	Toekomstverwachtingen	35
10	Samenvattende conclusies en aanbevelingen	37
	Allergeenarme woningen	37
	Comfort in de woning	37
	Installaties	38
	Woonomgeving	38
	Onderhoud en beheer	38
	Woonperspectief	38
	Slotconclusie	38
	Aanbevelingen	38
Bijlagen		
1	De vragenlijst	41
2	Situatieschets woningen	51
3	Geveltekeningen, plattegronden en doorsneden	53

1 Inleiding

Aanleiding

In navolging van de GGD Rotterdam e.o., die het initiatief nam voor de bouw van de eerste allergeenarme woningen in Nederland in de wijk Carnisselande in Barendrecht, heeft ook de GG&GD Utrecht een project allergeenarm bouwen uitgevoerd.

De projecten werden gecoördineerd vanuit de Landelijke Werkgroep Allergeenarme woningen. Deze werkgroep heeft het initiatief genomen voor een uitgebreide evaluatie. Dit met het oog op de realisatie van allergeenarme woningen in de toekomst elders in het land. Van beide projecten is het realisatieproces geëvalueerd.¹ In Barendrecht is in 2005 een woonbelevingsonderzoek uitgevoerd bij de bewoners van de allergeenarme woningen.² Het in dit rapport beschreven onderzoek naar de gebruiks- en belevingswaarde van de woningen bij de bewoners van de allergeenarme woningen in Utrecht, Leidsche Rijn sluit daarop aan en is de laatste in de rij.

Opdrachtgever voor deze serie evaluaties is de landelijke werkgroep Allergeenarme woningen in samenwerking met SEV Realisatie. Voor 2005 was dit de SEV (Stuurgroep Experimenten Volkshuisvesting), programma 'Gezond en duurzaam bouwen'.

Vraagstelling

Wat zijn de ervaringen van de bewoners van de allergeenarme woningen met hun nieuwe woning? Hoe waarderen zij hun nieuwe woonsituatie en in het bijzonder die aspecten die een relatie hebben met de allergeenarme kenmerken van de woning?

Onderzoekopzet en analyse

Het onderzoek bestaat uit twee delen. In het eerste deel is door middel van open interviews met drie bewoonsters, mevrouw X, Y en Z gesproken over het gebruik en de waardering van de woonsituatie. De deelnemers aan de interviews zijn in overleg met de GG&GD uit alle huishoudens geselecteerd op basis van bewoond woningtype en geschiktheid voor een interview (met name beheersing van de Nederlandse taal).

De interviews vonden plaats bij de geïnterviewde thuis in januari 2006. Stelregel is dat een woonbelevingsonderzoek niet eerder dan een jaar na de verhuizing moet plaatsvinden. De allergeenarme woningen zijn in het voorjaar en de zomer van 2004 opgeleverd, dus de bewoners woonden er (ruim) anderhalf jaar.

Vervolgens is een schriftelijke enquête gehouden bij alle twintig huishoudens van het woningbouwproject. De vragenlijst is zoveel mogelijk gelijk gehouden aan de vragenlijst die bij het woonbelevingsonderzoek in Barendrecht is gebruikt. Enkele aanpassingen zijn gedaan op basis van de specifieke situatie en naar aanleiding van de interviews. Zie bijlage 1 op pagina 41 voor de vragenlijst.

Van de twintig huishoudens hebben uiteindelijk veertien huishoudens na herhaaldelijke verzoeken de enquête ingevuld teruggestuurd. Helaas zijn bij de verdere verzending zes van de veertien enquêtes zoekgeraakt bij TPG Post, zodat er voor dit onderzoek gebruik is gemaakt

1 Allergeenarm bouwen, eerste ervaringen. Evaluatie van het realisatieproces van veertig allergeenarme woningen in Barendrecht. Bureau voor woononderzoek Els de Jong, Rotterdam, SEV oktober 2003.

De realisatie van allergeenarme woningen in Utrecht. Bureau voor woononderzoek Els de Jong, Rotterdam, SEV oktober 2004.

Beide publicaties zijn te downloaden op de website van de SEV www.sev.nl, zoekterm 'allergeenarm'.

2 Allergeenarme woningen Barendrecht. Onderzoek naar de woonbeleving. Bureau voor woononderzoek Els de Jong, Rotterdam, SEV september 2004.

Ook dit rapport is te downloaden op de website van de SEV, zie voetnoot 1.

van de onderzoeksgegevens van acht huishoudens. Dit is minder dan de helft van de totale populatie. Door de kleine aantallen is het niet mogelijk verstrekkende conclusies te verbinden aan de enquêteresultaten.

Vanwege de anonimiteit van de enquêtes is niet na te gaan of geïnterviewden overlappen met de respondenten. Strikt genomen geven de resultaten alleen informatie over de woonbeleving van acht van de twintig huishoudens van het woningbouwproject. Als deze acht een specifieke, selecte groep vormen, en bijvoorbeeld veel positiever zouden zijn dan de andere bewoners, zou dit een vertekend beeld geven. De meningen tussen de acht respondenten verschillen echter aanzienlijk. Per respondent is de tevredenheid over verschillende aspecten gevarieerd. Bij vragen waarbij in de enquête om rapportcijfers is gevraagd, variëren deze aanzienlijk, bijvoorbeeld van één tot acht. Het is ook niet zo, dat sommige respondenten alleen maar enen hebben gegeven en anderen alleen maar tien. De resultaten van de enquête bevestigen het beeld dat uit de interviews naar voren komt. Dit alles leidt tot de conclusie, dat er geen sprake is van een heel selecte groep respondenten. Er kunnen dus voorzichtige conclusies worden getrokken uit de uitkomsten van dit onderzoek. In een vervolgpublishatie zullen de uitkomsten van dit onderzoek nog worden samengenomen met die van het Barendrechtse belevingsonderzoek.

Hoewel in de enquête enkele vragen zijn opgenomen die gelijk zijn aan vragen uit het Woningbehoefteonderzoek 2002 is het niet goed mogelijk om vergelijkingen te maken tussen de uitkomsten van deze enquête en landelijk onderzoek. Daarvoor zijn de aantallen te klein. Om die reden worden ook alleen absolute aantallen vermeld in de onderzoeksuitkomsten en geen percentages: een respondent meer of minder geeft dan al een te groot verschil in gepercenteerde antwoordcategorieën.

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 is een beschrijving van de allergeenarme woningen. Vervolgens worden in de hoofdstukken 3 tot en met 9 de onderzoeksresultaten besproken. Hoofdstuk 10 geeft samenvattende conclusies en aanbevelingen.

2 De allergeenarme woningen in Terwijde en haar bewoners

Terwijde

Terwijde is een wijk in het Vinex-gebied Leidsche Rijn (zie figuur hieronder: Terwijde is het lichtgrijze deel in de overzichtskaart van Leidsche Rijn).

De eerste bewoners van Terwijde betrokken hun woningen in de zomer van 2003. In totaal worden in Terwijde circa vierduizend woningen gebouwd, zeer uiteenlopend in uiterlijk en in grootte. Er komen huurwoningen in de sociale en vrije sector, maar ook koopwoningen in verschillende prijscategorieën. De planning is dat de wijk in 2012 gereed zal zijn. De allergeenarme woningen liggen in het noordwestelijke deel van Terwijde, dit gedeelte is medio 2006 bijna helemaal klaar.

Ten tijde van dit onderzoek (eerste helft 2006) zijn er twee basisscholen in een noodgebouw, en een provisorische supermarkt naast het nog niet zo lang bestaande treinstation op de lijn Utrecht - Leiden. Sinds enige maanden is er ook een goede busverbinding tussen de allergeenarme woningen in Terwijde en de stad Utrecht. De afstand tot de rijksweg A2 (Utrecht - Amsterdam) is hemelsbreed circa een kilometer.

De allergeenarme woningen

De 20 allergeenarme woningen maken deel uit van een project van 110 sociale huurwoningen. Dit zijn allemaal eengezinswoningen met vijf kamers. De architect van de woningen is Van Tilburg en partners te Rotterdam.

Van de 20 allergeenarme woningen zijn er 8 van het type A. Dit zijn wat grotere woningen op de kop van de woonblokken. Deze hebben aan de voorzijde geen schuine kap, waardoor de zolderkamer groter is. De begane grond en de eerste verdieping van deze woningen is identiek aan de 12 woningen van het type B. Zie bijlage 2 en 3 voor een situatieschets, geveltekeningen, plattegronden en doorsneden van de woningen.

Enkele woningmaten

gebruiksoppervlak ³ type A	117 m ²
gebruiksoppervlak type B	114 m ²
beukmaat	5,14 m
woningdiepte	9,75 m
verdiepingshoogte	2,45 m

3 Het gebruiksoppervlak van een woning is de oppervlakte gemeten op vloerniveau tussen de opgaande muren die de woning omsluiten. De volgende ruimten worden niet bij de gebruiksoppervlakte gerekend: bergruimte c.q. zolderkamer gelegen buiten de woning; de buitenruimte zoals een balkon of een veranda; het gedeelte van het trappenhuis gelegen buiten de woning; de oppervlakte van delen van vloeren waarbij de hoogte kleiner is dan 1,50 m; een trapgat gelegen in de woning waarvan de oppervlakte groter is dan 4 m²; een vrijstaande bouwconstructie zoals een kolom waarvan de oppervlakte meer dan 0,5 m² is; dragende binnenwanden.

Alle woningen hebben de keuken aan de straatzijde en de woonkamer grenzend aan de tuin. De keuken is te bereiken vanuit de woonkamer. Op de eerste verdieping zijn aan de achterzijde twee slaapkamers en aan de voorgevel een derde slaapkamer en de badkamer. Op de tweede etage onder de kap is een vierde slaapkamer en een bergruimte met opstelmogelijkheid voor wasmachine en wasdroger. Hier bevindt zich ook de stofzuigerinstallatie en de ventilatiebox.

Huurprijzen bij oplevering

De aanvangshuren van de woningen variëren van 360 tot 418 euro netto huur per maand.

De allergeenarme maatregelen

De volgende allergeenarme maatregelen zijn in deze woningen gerealiseerd:

- Gesloten keuken (dit in tegenstelling tot de andere woningen in het project die een open keuken hebben).
- Keuken en badkamer aan de gevel.
- Douchescherm in de badkamer en zowel badkamer als toilet getegeld tot aan het plafond.
- Extra ventilatiecapaciteit: een mechanisch ventilatiesysteem met een geoptimaliseerde natuurlijke luchttoevoer via extra brede ventilatieroosters. Op de begane grond speciale naar boven gerichte roosters.
- Een extra schakelaar voor de ventilatie naast de badkamerdeur op de eerste verdieping.
- Twee afzuigpunten in de keuken: een voor een motorloze afzuigkap en een hoger gelegen punt.
- Een extra afzuigpunt op zolder.
- Lage temperatuurverwarming. Zowel op de begane grond als op de eerste verdieping is vloerverwarming aangelegd. In de woonkamer en in alle slaapkamers is een thermostaatregeling.
- Individueel centraal stofzuigersysteem met een aansluitpunt per verdieping.
- Twee afvalbakjes met deksel onder de gootsteen.
- Toepassing van niet-schimmelgevoelige materialen.
- Detaillering die stofnesten vermijdt: geen scherpe hoeken, knieschotten bij de schuine zolderwand, afgeronde plinten los geleverd, holle plinttegels in douche en toilet.

De bewoners van de allergeenarme woningen

Een criterium om als huishouden in aanmerking te komen voor de allergeenarme woningen is het hebben van een kind in de leeftijd van 5 tot 12 jaar met matig tot ernstig allergisch astma. De allergeenarme woningen worden dus allemaal bewoond door gezinnen met kinderen. Een klein aantal daarvan is eenoudergezin.

Bij de acht huishoudens van wie de ingevulde enquêtes zijn verwerkt, zijn zeven echtparen (getrouwd of samenwonend) met kinderen. Een persoon heeft deze vraag in de enquête niet beantwoord.

Alle zeven gezinnen hebben twee of drie kinderen, in leeftijd variërend van 2 tot 13 jaar. De helft van de respondenten en hun partners komt uit Marokko. De anderen komen uit Syrië, Afghanistan en Nederland.

In de loop van het realisatieproces is de inkomenseis voor de allergeenarme woningen vervallen, omdat het moeilijk was alle woningen te verhuren aan de doelgroep.⁴ Het totale netto maandinkomen van de respondenten varieert van 1100 tot 2500 euro.

4 Zie voor een beschrijving van de toewijzingsprocedure het rapport 'De realisatie van allergeenarme woningen in Utrecht'.

3 Het besluit om te verhuizen naar een allergeenarme woning

Verhuismotieven

Een verhuizing is een ingrijpende gebeurtenis waarbij meestal een combinatie van factoren de doorslag geeft om dit besluit te nemen. Bij de verhuizing naar een allergeenarme woning was de gezondheidstoestand van een van hun kinderen een criterium om in aanmerking te komen voor een woning en daarbij ook het belangrijkste motief om te verhuizen.

Alle respondenten (bewoners van wie de enquêtes zijn verwerkt) zijn het ermee eens dat de gezondheid van hun kind de belangrijkste reden was om te verhuizen. Zeven van hen zijn het hier helemaal mee eens.

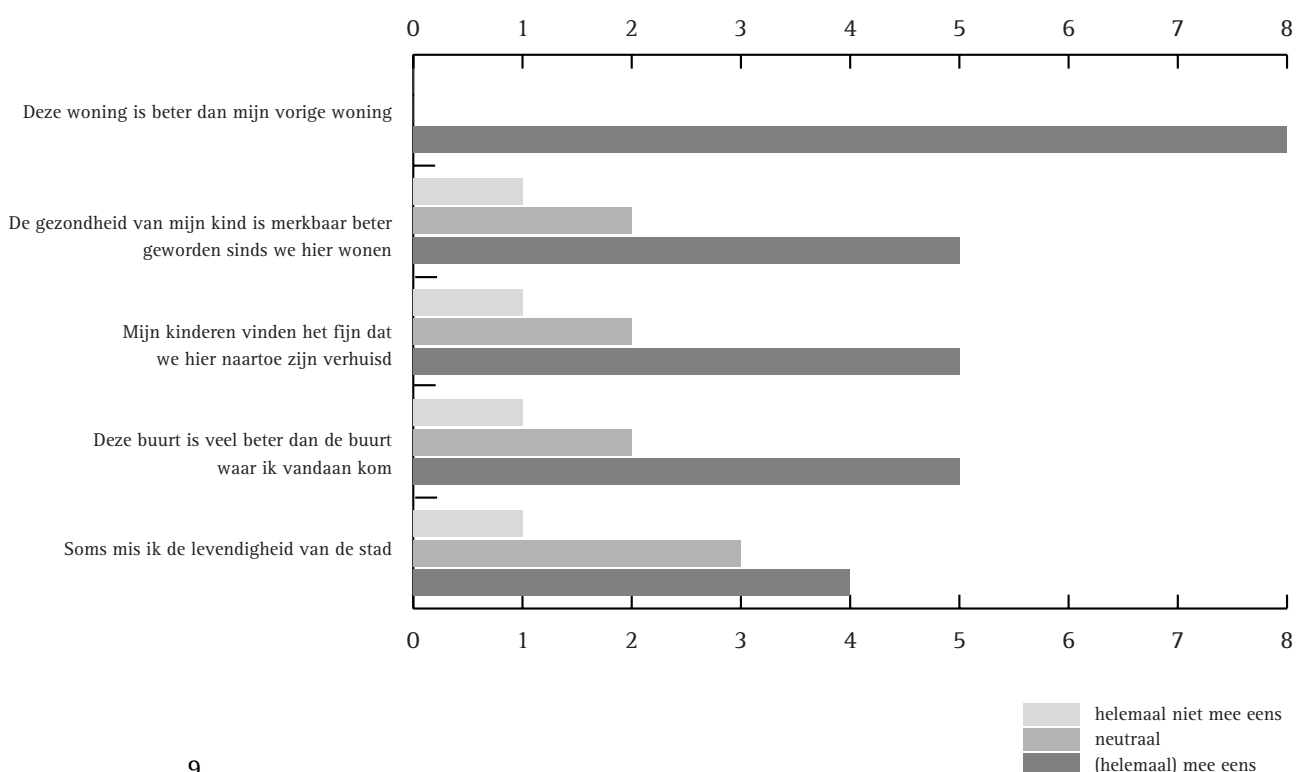
Ook in de interviews geven de bewoners aan dat de gezondheid van hun kind de belangrijkste reden was om te verhuizen.

Eén geïnterviewde geeft aan dat de gezondheid van haar kind niet de enige reden was: zij wilde al graag verhuizen naar een buitenwijk: *“Ik ben opgegroeid in een eengezinswoning in Noord-Brabant, en vandaar ben ik op Kanaleneiland in een flatje op driehoog gaan wonen. Dat was geen pretje met de kinderen.”*

Mevrouw Y vertelt dat zij al op zoek was naar een andere woning: *“We waren al op zoek naar een andere woning, en we waren in die tijd net ook heen en weer naar de kindergeneeskunde voor haar klachten, en toen kwam die advertentie in de krant, dat was een godsgeschenk.”*

Voor mevrouw Z was de gezondheid van haar kind wel de enige reden om te verhuizen. Zij had het naar haar zin in haar vorige woonsituatie: *“Het was een fijn huis, ja. Alleen een beetje hoog, maar verder was het goed.”*

Vergelijking met de vorige woonsituatie

Alle geënquêteerden zijn het eens met de stelling dat hun huidige, allergeenarme woning beter is dan hun vorige woning. Vier van hen zijn het er helemaal mee eens dat deze woning beter is dan hun vorige woning.

Over de buurt zijn de meningen verdeeld. Drie geënquêteerden zijn het helemaal eens met de stelling dat deze buurt veel beter is dan de buurt waar ze woonden. Twee respondenten zijn het eens met de stelling, twee hebben geen mening en één geënquêteerde is het er niet mee eens dat deze buurt veel beter is.

Op de open vraag aan de geïnterviewden of de huidige woonsituatie een verbetering is ten opzichte van de vorige noemen twee de verbeterde gezondheidstoestand van hun kind.

Mevrouw X: *“In het vorige huis had ik alleen een kachelkje en heel veel vocht in mijn huis. Met de oudste gaat het nu veel beter. Hij gebruikt bijna geen medicijnen meer. Alleen als hij verkouden is. Vroeger gebruikte hij ’s winters altijd medicijnen.”*

Mevrouw Z: *“Jawel, het is wel een verbetering. Hij had heel ernstig astma, hij kreeg zoveel aanvallen en benauwdheid. Ik weet nu dat hij heel lekker slaapt, hij krijgt niet zoveel van die aanvallen, dus dat is op zich heel goed.”*

Van de acht respondenten van de enquête vinden er vijf dat de gezondheidstoestand van hun kind merkbaar is verbeterd. Eén respondent is het hier niet mee eens en twee respondenten hebben hierover geen mening.

Op de open vraag of er ook iets verslechterd is ten opzichte van de vorige woonsituatie, noemt één geïnterviewde de huurprijs en één de woonomgeving.

Mevrouw Y: *“Deze huizen zijn duurder. Niet echt duur, maar wel prijzig vergeleken bij mijn vorige flat. Maar ik vind het wel de moeite waard. Je krijgt het zeker wel terug.”*

Mevrouw Z: *“Het enige dat slechter is, is de woonomgeving. Als je dat vergelijkt met waar wij vandaan komen. Dat was anders. Ik woonde met alles vlakbij: winkels, zwembaden, mijn zoon ging makkelijk naar de voetbalclub. Nu is dat anders. Je bent afhankelijk van de auto, je moet voor alles naar Utrecht. Dus dat is eigenlijk het enige wat minder is.”*

Van de zes respondenten die deze vraag hebben beantwoord, is bij drie de huurprijs ongeveer gelijk gebleven. Bij één respondent is de huur veel hoger geworden en bij twee iets hoger.

De helft van de respondenten beaamt de stelling, dat zij soms wel de levendigheid van de stad missen.

Aanpassing aan de nieuwe situatie

De helft van de respondenten is het eens met de stelling dat zij nu helemaal gewend zijn aan hun nieuwe woonsituatie. Eén persoon is het hier niet mee eens, de rest heeft geen mening.

De geïnterviewden hadden afhankelijk van de tevredenheid met de vorige woonsituatie meer of minder moeite om te wennen:

Mevrouw Y: *“We wonen hier niet alleen lekker, maar we zijn ook rustiger geworden. Geen irritaties meer van buiten. Want eerst was ik helemaal depressief. Je ziet veel mensen waar je het helemaal niet mee eens bent. Je buurman die rookt, waar je het helemaal benauwd van krijgt. Het is je huis, maar je voelt je daar niet lekker in. Dan is het erg hoor. Vooral als je*

veel aandacht aan je kinderen moet geven. Als je niet lekker woont, dan beïnvloedt dat je hele gezin.”

Mevrouw Z antwoordt op de vraag of ze het prettig wonen vindt in haar nieuwe woon-situatie: *“Ja, dat begint nu een beetje. Maar in het begin niet. Ik zei, als je me mijn flat teruggeeft, dan ga ik nu terug. Dat was heel gezellig, we praatten gewoon met de burens. Ik heb daar vijftien jaar gewoond, dat is een lange tijd. Ik kende de mensen en de buurt was ook gezelliger. In het begin kreeg ik een soort heimwee, maar dat wordt nu minder, omdat ik ook naar buiten ga en een opleiding ben gaan doen.”*

4 Waardering van de woning

Algemeen

Van de acht respondenten zijn er zeven tevreden of zeer tevreden met hun woning.⁵

De bewoners hebben voor een aantal aspecten van de woning een rapportcijfer gegeven:

	gemiddeld	minimum	maximum	meest genoemd
De grootte van de woning	7,4	2	10	8
De indeling van de woning	5,3	1	9	4
De tuin	6,0	2	9	5
De bergruimte	6,0	1	9	6
De geluidsisolatie naar de bureu	5,3	1	10	4
De architectuur	6,8	5	10	6
De lichtinval	7,5	2	10	7
De geluidsisolatie van buiten	7,1	4	10	6
De prijs-kwaliteitverhouding	7,6	5	10	8

Het blijkt dat er een grote variatie in becijfering is, ook per respondent⁶. Op sommige onderdelen variëren de cijfers van 2 tot 10 of van 1 tot 9. De prijs-kwaliteitverhouding van de woningen wordt het hoogst gewaardeerd. Ook de grootte van de woning en de lichtinval krijgen een relatief hoog rapportcijfer. Gemiddeld onvoldoende scoren de geluidsisolatie naar de bureu en de indeling van de woning.

De grootte en indeling van de woning

De grootte van de woning wordt in de enquête goed beoordeeld.

Ook de geïnterviewde bewoners zijn tevreden:

Mevrouw Y vindt de woning ideaal voor een gezin met drie of vier kinderen, *“dat past er gemakkelijk in. Ideaal, ieder zijn eigen kamer, wasruimte, berging genoeg, schuur en keuken groot genoeg.”* Wel had zij liever de woonkamer aan de straatkant gehad, *“dan zie je wat er allemaal om je heen gebeurt.”*

Mevrouw Z vindt de woning niet zo heel groot, maar voldoende. *“De keuken is eigenlijk klein, maar ik hoef ook niet heel groot, het is goed zo. Soms denk ik wel, was het raam in de keuken maar wat hoger. Het is niet gezellig. Als je het scherm opendoet lijkt het of je buiten bent, dat is niet zo prettig.”*

De geënquêteerde bewoners waarderen de indeling van de woning minder.

Tijdens een interview vertelt mevrouw Z dat heel veel mensen van gewone woningen een wand hebben gezet tussen de open keuken en de woonkamer zodanig dat er een grotere woonkeuken ontstaat en een wat kleinere woonkamer. Zij hebben een deur gemaakt van de keuken naar de gang.

Ook mevrouw X wijst erop dat ze liever had gezien dat de keuken vanuit de gang te bereiken was en niet vanuit de woonkamer.

Mevrouw X had liever de woonkamer aan de straatkant gehad: *“Dat was ik gewend in mijn vorige huis, je kijkt altijd naar buiten.”* Ze is tevreden over de slaapkamers, maar ze zou vier slaapkamers ideaal vinden. Ze vindt de zolder nog niet geschikt als slaapkamer voor de

⁵ Ter vergelijking: van alle huurders en kopers in Nederland is 89% tevreden of zeer tevreden met de woning. Van alle huurders is dit 80%. Bron: ‘Cijfers over wonen 2004. Feiten over mensen, wensen, wonen’. Uitgave ministerie van VROM, april 2004.

⁶ Het is niet zo dat de ene persoon bijna alleen maar enen geeft en de andere persoon vrijwel alleen tienens.

kinderen, “*daar zijn ze nog te klein voor*”. Nu slapen twee kinderen in de slaapkamer aan de straatkant. De zolder is ingericht als ‘Arabische kamer’.

Twee geïnterviewden hadden de woonkamer liever aan de straatkant gehad, maar die mening wordt niet gedeeld door de geënquêteerden. Slechts twee respondenten hadden liever de woonkamer aan de straat en de keuken aan de tuinzijde gehad.

Vijf respondenten beamen de stelling dat zij het moeilijk vinden om in de woonkamer een goede zithoek te maken. Deze mening wordt weer niet gedeeld door de geïnterviewden. Wel vertelt mevrouw X, dat zij bij de verhuizing naar deze woning nieuwe meubels hebben aangeschaft: “*Ik heb alles verkocht. Ik had een heel groot dressoir en dat paste gewoon niet. Alles was te groot, maar het was ook weer een andere stijl, dus ik vond het niet zo erg.*”

De tuin

Geen van de geënquêteerde bewoners is het eens met de stelling dat zij voldoende privacy in de tuin hebben. Vijf respondenten hebben geen uitgesproken mening en twee geënquêteerden zijn het niet eens met deze stelling.

De architectuur

De architectuur van de woningen wordt in de enquête voldoende beoordeeld. Van de zeven personen die deze vraag hebben beantwoord in de enquête, zijn vijf het ermee eens dat ‘de bebouwing in deze buurt aantrekkelijk is.’ Twee personen staan hier neutraal tegenover.

De geluidsisolatie van de woningen

Dat de geluidsisolatie naar de burenslecht wordt beoordeeld, zoals blijkt uit de enquête, wordt in een interview beaamd:
Mevrouw Y: “*De geluidsisolatie is heel erg slecht, je hoort zelfs de telefoon bij de burens gaan. Dat is een heel erg minpunt.*” Zij vertelt dat de geluidsisolatie binnen de woning, van boven naar beneden goed is. Ook de isolatie van geluid van buiten is volgens haar goed. De geluidsisolatie is volgens de norm aangebracht en ook controlemetingen geven als uitkomst, dat “*in alle gemeten situaties ruimschoots wordt voldaan aan de eisen inzake luchtgeluidsisolatie en contactgeluidsisolatie conform Bouwbesluit 1992.*” Een verklaring zou kunnen zijn, dat juist door de goede isolatie van geluid binnen de woning en voor geluid van buiten geluiden van buurwoningen meer opvallen.

Specifieke allergeenarme maatregelen

Keuken aan de gevel, zodat er een raam open kan

Vrijwel iedereen: 7 van de 8 respondenten, vindt het prettig dat je in de keuken een raam kunt openzetten. Veel mensen doen dit tijdens het koken. De geïnterviewden vertellen dit ook, en wijzen erop dat bij de voorlichting is verteld altijd de deur dicht te houden bij het koken en goed te ventileren.

Badkamer aan de gevel, zodat er een raam open kan

De bewoners waarderen de mogelijkheid om een raam open te zetten in de badkamer. Alle respondenten zijn het eens met de stelling ‘Ik vind het prettig, dat ik in de badkamer een raam kan openzetten.’
Een geïnterviewde vertelt dat de douche met het raam open en de vloerverwarming aan lekker snel droog is.

Goede voorzieningen voor de opslag van afval in en om de woning

Vanuit allergeenarm oogpunt is het belangrijk dat afval in een afgesloten afvalcontainer

wordt verzameld en niet te lang in de woning blijft. Voor dat doel zijn alle woningen opgeleverd met een afval Emmertje in de keukenkast onder het aanrecht. Het blijkt dat alle respondenten hun afval vanuit de keuken rechtstreeks naar de gemeentelijke ondergrondse afvalcontainers brengen. Vrijwel iedereen doet dat dagelijks; één respondent doet dit meerdere keren per dag.

Afwerking zonder richels enzovoort

In de enquête is de stelling 'Deze woning is stoffiger dan mijn vorige woning' voorgelegd. Slechts één respondent is het hiermee eens. Een ander beantwoordt deze stelling neutraal. Zes respondenten zijn het oneens met deze stelling.

Allerdrie de geïnterviewden beamen dat de woning goed schoon te houden is. Zij geven als toelichting dat dit ook komt door de inrichting. Alle bewoners hebben bij de verhuizing voorlichting gekregen over stoffering, inrichting en schoonhouden van de woning.

Mevrouw Y: *"De woning is makkelijk schoon te houden. Alleen maar een doekje erover en dweilen. Ik heb niet zoveel kleine spulletjes en al het speelgoed zit in dozen, daar kan geen stof bij."*

Allergeenarme tuininrichting

De bewoners hebben voorlichting gekregen over een allergeenarme tuininrichting en twee tuincentra in de buurt waren geïnformeerd over allergeenarme planten. De meningen zijn verdeeld over het allergeenarm inrichten van de tuin. De helft van de acht respondenten vindt dit geen probleem, de andere helft heeft er wel (enige) moeite mee.

Alle geïnterviewden hebben hun tuin betegeld.

Mevrouw Y: *"De tuin is helemaal betegeld, omdat dat beter is. Lekker makkelijk, maar wel heel kaal en saai. Dit jaar gaan we er wat aan doen."*

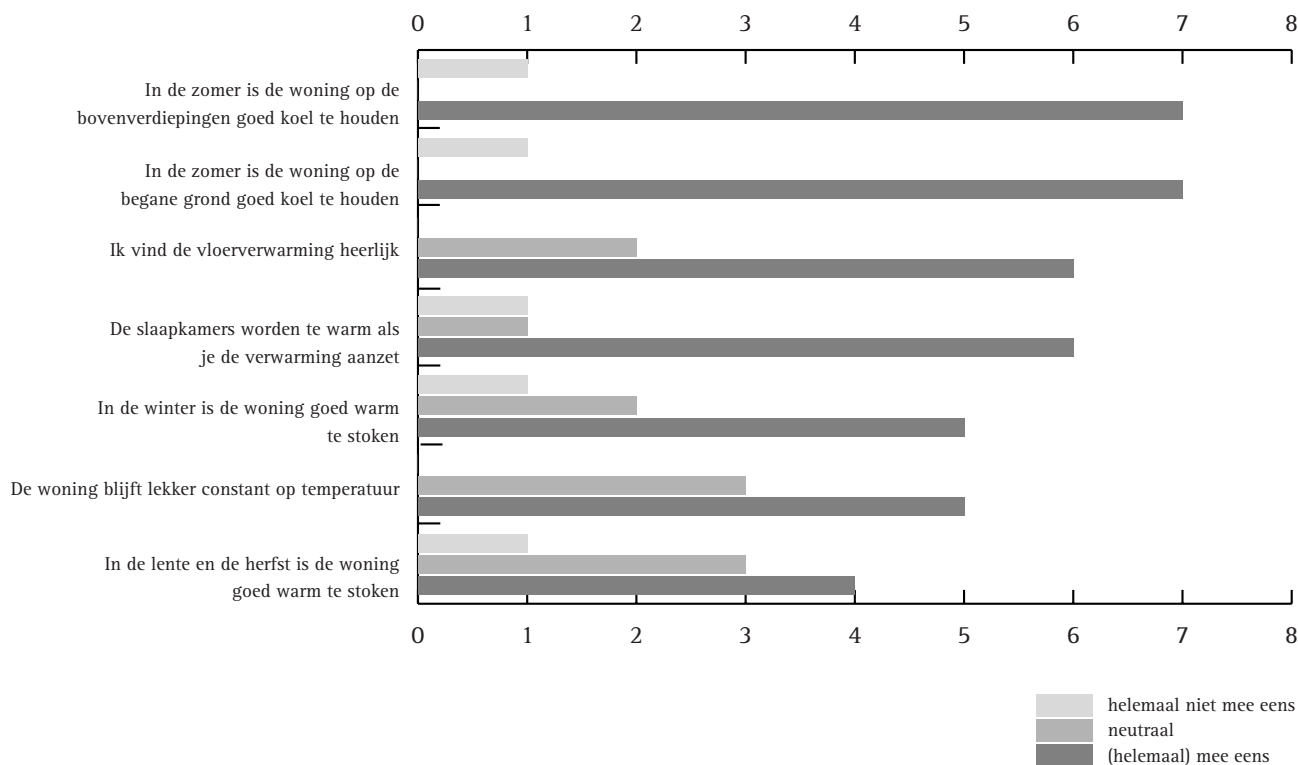
Mevrouw Z: *"Ik vind de tuin te groot. Zo'n grote tuin hoef ik niet, want je mag ook niet zoveel planten enzo. Je ziet het, alles is betegeld."*

5 Comfort in de woning

In de enquête is gevraagd wat de bewoners van het comfort in de woning vinden.

Temperatuur

Het blijkt dat de bewoners tevreden zijn over de temperatuur in huis.

De geënquêteerde bewoners zijn het meest positief over de temperatuur in de woning bij warm weer. Het blijkt dat de woning goed koel te houden is. Ook de vloerverwarming wordt gewaardeerd.

Het verwarmen van slaapkamers blijkt in goed geïsoleerde woningen nauwelijks nodig. Een groot deel van de geënquêteerden beaamt de stelling dat de slaapkamers al gauw te warm worden als je daar de verwarming aan zet.

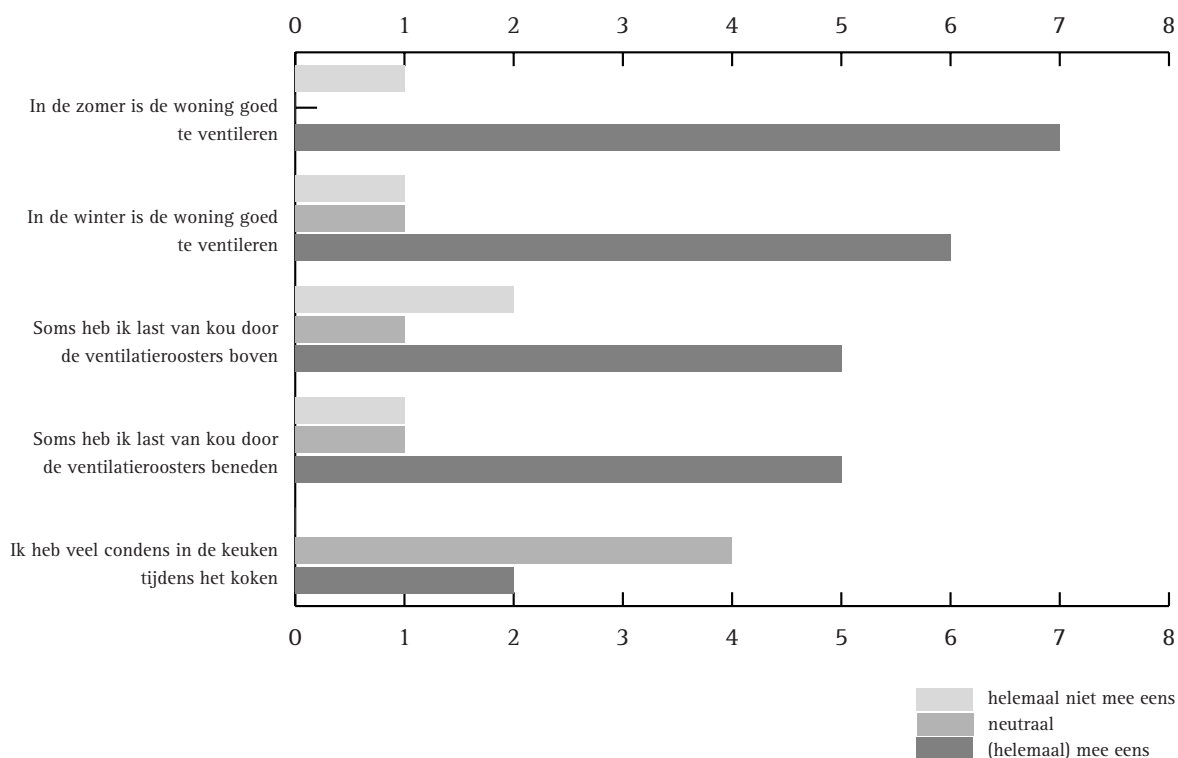
De geënquêteerden geven vrijwel allen hetzelfde antwoord op de vraag of de woning goed warm te stoken is in de winter en in de lente en herfst. Slechts één bewoner is het eens met de stelling dat de woning in de winter goed warm te stoken is en vindt dat neutraal in de lente en herfst. Dit duidt erop dat er geen specifieke problemen zijn met de lange opwarmtijd van de vloerverwarming, die juist in de herfst of de lente voor problemen zou kunnen zorgen, wanneer er overdag niet hoeft te worden gestookt, maar 's avonds wel.

Eén geënquêteerde vindt de woning niet goed warm te stoken, noch in de winter, noch in de herfst en de lente. Dit heeft waarschijnlijk te maken met de problemen met het verwarmingssysteem in de beginfase. In totaal zes geënquêteerden hebben hiermee problemen gehad.

De geïnterviewde bewoners vinden allen dat de woning wat temperatuur betreft comfortabel is: *“In de winter ook, blijft de temperatuur echt heel aangenaam. Ik had dat anders verwacht. Ik dacht dat ik het koud zou krijgen met die vloerverwarming, maar nee. Het is zelfs andersom. Het is een heel aangename temperatuur, niet benauwd.”*

Frisse lucht

Zes geënquêteerden hebben altijd voldoende frisse lucht in de woning, twee soms niet. Niemand heeft ‘vaak niet’ of ‘nooit’ frisse lucht.

De respondenten van de enquête zijn het meest positief over de ventilatiemogelijkheden in de woning, zowel 's zomers als 's winters.

Sommigen hebben last van kou door de ventilatieroosters. Twee respondenten hebben veel condens in de keuken tijdens het koken.

In de enquête is de stelling voorgelegd ‘Ik heb gemerkt dat mijn kind ziek wordt als ik in de winter 's nachts in de slaapkamer het ventilatierooster open laat staan.’ Twee respondenten zijn het eens met deze stelling, maar vier zijn het hier mee oneens. Twee respondenten antwoorden neutraal.

Vocht

Geen van de respondenten heeft last van vocht. Wel geeft een respondent aan, dat hij last heeft van vochtplekken in de schuur en zeven van de acht respondenten zijn het eens met de stelling, dat de schuur te vochtig is om bepaalde spullen in op te bergen.

Mevrouw Y antwoordt op de vraag of zij last van vocht heeft in de woning: *“Nee, helemaal niet, dat is verleden tijd. Ik moest elke dag de ramen zemen.”*

Tocht

Meer dan de helft van de respondenten (vijf) heeft nooit last van tocht in de woning. Twee respondenten hebben 'soms' last van tocht, beide in de woonkamer. Eén persoon heeft vaak last van tocht, op zolder in de ruimte bij het hoge plafond. Geen van de geïnterviewden heeft last van tocht.

Droge lucht

Op de vraag of de lucht wel eens erg droog is in de woning, antwoorden alle geïnterviewden 'nooit'.

6 Beoordeling van de installaties in de woning

Een belangrijk aspect van de allergeenarme woningen zijn de installaties in de woning: dit zijn extra ventilatievoorzieningen, lage temperatuurverwarming en een stofzuigerinstallatie.

De geënquêteerden hebben rapportcijfers gegeven voor de verschillende installaties:

	gemiddeld	minimum	maximum	meest genoemd
Het verwarmingssysteem in het algemeen	6,8	3	10	6
De vloerverwarming	7,6	5	10	7
De temperatuur van het warme water	8,1	6	10	7
De opwarmtijd van het water in de badkamer	8,3	5	10	8
De opwarmtijd van het water in de keuken	8,4	6	10	8
De mechanische ventilatie in de woning	7,0	1	10	8
De ventilatieroosters beneden	7,9	2	10	8
De ventilatieroosters boven	7,9	2	10	8
De stofzuigerinstallatie	7,5	2	10	9

Ook hier is de variatie in rapportcijfers groot, ook per bewoner. Ter illustratie: een bewoner geeft een 2 voor het verwarmingssysteem en een 8 voor de vloerverwarming.

De gemiddelde cijfers zijn hoog, variërend van 6,8 tot 8,4. Ook de meestgenoemde rapportcijfers zijn alle ruim voldoende. De hoogste gemiddelde rapportcijfers worden gegeven voor de warmwatervoorziening, gevolgd door de ventilatieroosters. Ook de stofzuigerinstallatie en de vloerverwarming scoren hoog.

Verwarming

Stookgedrag

De helft van de respondenten laat de vloerverwarming dag en nacht op dezelfde stand staan, zowel in de woonkamer als in de slaapkamers. De andere helft doet dat niet, noch in de woonkamer, noch in de slaapkamers.

Ook vier respondenten – niet dezelfde als hier boven genoemd – hebben de thermostaat in alle slaapkamers op dezelfde stand staan, de andere helft varieert per slaapkamer.

Drie van de acht respondenten zijn de verwarming anders gaan gebruiken na de eerste winter. Een respondent geeft aan dat hij minder is gaan regelen aan de thermostaat, de andere twee zijn minder hoog gaan stoken.

Mevrouw Y: *“We hadden het advies gekregen om de verwarming ook in de zomer aan te laten staan, maar dat vond ik zo onzinnig. Dus van mei tot augustus hebben wij hem uitgezet. Je moet hem wel op tijd weer aanzetten, voordat het gaat vriezen. Een beetje opbouwen: aandoen en dan steeds wat hoger. Ik hoorde iemand zeggen ‘je moet hem gewoon aan laten staan, en als je het dan te warm vindt, moet je de ramen open laten staan.’ Ik had zoiets, wat is dat nou voor onzin. Dat kost toch allemaal geld!”*

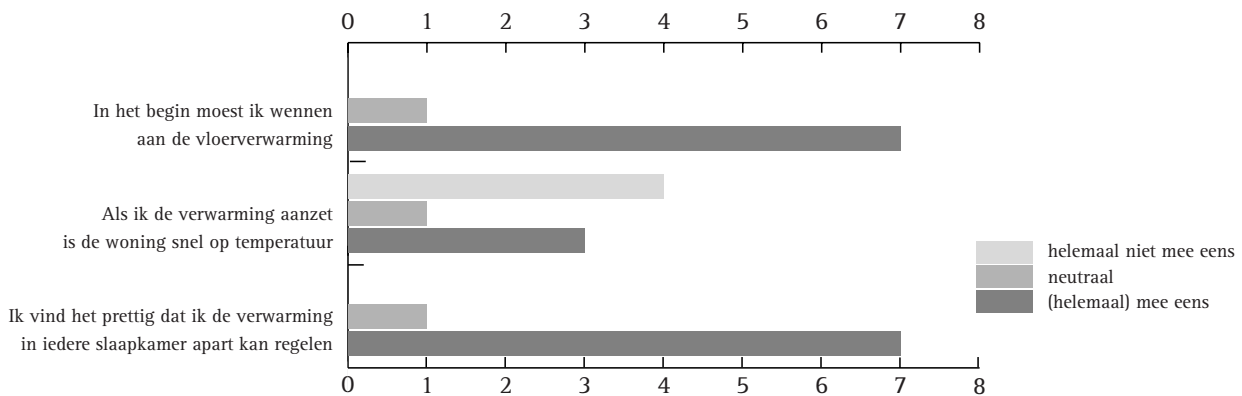
Beoordeling van de verwarmingsinstallatie

De verwarming in het algemeen krijgt een goed gemiddeld rapportcijfer van de geënquêteerde bewoners. De vloerverwarming heeft een nog iets hogere score.

In het begin waren er in sommige woningen problemen met de verwarmingsinstallatie. Dit blijkt het geval te zijn geweest bij zes van de acht respondenten. Bij drie van hen zijn de problemen inmiddels opgelost, bij de andere drie nog niet. Een respondent geeft als toelichting, dat de verwarming op de slaapkamers eerst niet werkte en dat de verwarmingsinstallatie is gewisseld. Een ander schrijft dat de

thermostaat in de ene slaapkamer de temperatuur regelt in de andere slaapkamer. Navraag bij de corporatie levert een recente klachtmelding waarvan afhandeling is gestart. De eerdere klachtmeldingen zijn volgens de corporatie opgelost. Naar aanleiding van de klachten bij oplevering heeft de leverancier van de verwarmingsinstallatie klachten geïnventariseerd en voorlichting gegeven op een speciaal daarvoor georganiseerde bewonersavond.

Het gemiddeld rapportcijfer voor de verwarming in het algemeen is voor respondenten die klachten hebben gehad een 6,5 en voor respondenten die geen klachten hebben gehad een 7,5. Het gemiddeld rapportcijfer voor de vloerverwarming verschilt nauwelijks tussen beide groepen.

Zeven van de acht respondenten zijn het (helemaal) eens met de stelling dat zij moesten wennen aan de vloerverwarming.

Mevrouw Y: *“In het begin moet je de temperatuur vinden waar je je lekker bij voelt, zeg maar. Soms is het te hoog, dan voel je je echt benauwd. Je voelt de warmte niet, maar je voelt gewoon de benauwdheid van de warmte. Iets lager, nou dan is het lekker fris. Je moet even wennen om het goed in te stellen.”*

Over de snelheid van opwarmen van het systeem zijn de meningen verdeeld. Vier respondenten vinden dat de woning niet snel op temperatuur is bij het inschakelen van de verwarming, drie respondenten vinden van wel.

Een speciale maatregel in deze woningen is dat in iedere slaapkamer een thermostaat is geplaatst, zodat de temperatuur van de vloerverwarming in alle slaapkamers apart kan worden geregeld.

De respondenten van de enquête waarderen dit: Zeven respondenten vinden het (heel) prettig dat de verwarming in iedere slaapkamer apart kan worden geregeld. De achtste heeft hierover geen mening.

Ventilatie

Het ventilatiesysteem in de allergeenarme woningen heeft extra capaciteit en een extra afzuigpunt op zolder. In de keuken zijn twee afzuigpunten aangebracht. Op één daarvan kan de bewoner zelf een motorloze afzuigkap aansluiten.

Ventilatiegedrag

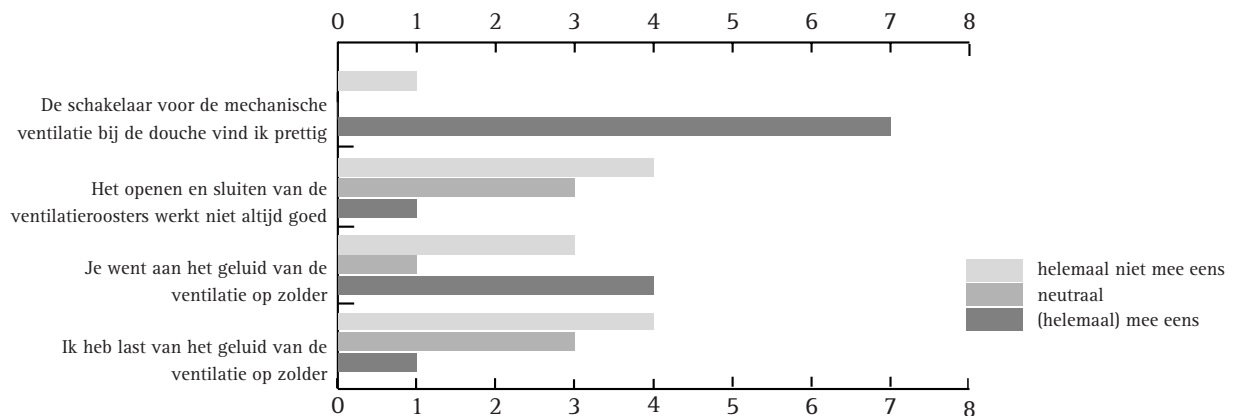
Alle acht geënquêteerden zetten de mechanische ventilatie en eventueel de afzuigkap aan bij het koken. Zeven van hen zetten ook heel vaak een raam open bij het koken.

Vijf van de acht respondenten doen altijd de deur tussen de woonkamer en de keuken dicht tijdens het koken. Dit is ook wat wordt geadviseerd aan de bewoners. Twee mensen beantwoorden deze vraag neutraal, één persoon antwoordt ontkennend op de stelling *'Ik doe altijd de deur dicht tijdens het koken.'*

Zes van de acht respondenten zetten de mechanische ventilatie aan tijdens of na het douchen. Allen zetten heel vaak een raam open na het douchen.

Beoordeling ventilatiesysteem

Beneden in de woning zijn grotere en meer geavanceerde ventilatieroosters geplaatst die ervoor zorgen dat er bij het ventileren geen koude luchtstroom wordt gevoeld. Uit de enquête blijkt dat er geen verschil in beoordeling is tussen de ventilatieroosters boven en beneden. Alle geënquêteerde bewoners geven de roosters boven en de roosters beneden hetzelfde rapportcijfer. Ook rapporteren de bewoners niet meer last van kou door de ventilatieroosters boven.

Een bijzondere maatregel bij de allergeenarme woningen is een extra schakelaar voor de mechanische ventilatie op de verdieping naast de deur naar de douche. Zeven respondenten zijn het eens met de stelling dat de schakelaar van de mechanische ventilatie bij de douche prettig is; één persoon is het daar niet mee eens.

Een persoon is het eens met de stelling dat de bediening van de ventilatieroosters niet altijd goed werkt. Drie respondenten hebben daarover geen mening, de overige vier zijn het oneens met de stelling.

Ook is gevraagd naar eventuele geluidsoverlast door het ventilatiesysteem

Vier respondenten zijn het eens met de stelling *'Je went aan het geluid van de ventilatie op zolder'*. Zij ondervinden geen last van het geluid. Een persoon staat neutraal tegenover deze stelling en tegenover eventuele overlast. Drie personen zijn het niet eens met de stelling dat je went aan het geluid van de ventilatie, maar twee daarvan geven aan geen last van het geluid te hebben. Slechts een persoon geeft aan last van het geluid van de ventilatie te hebben en daar ook niet aan te wennen.

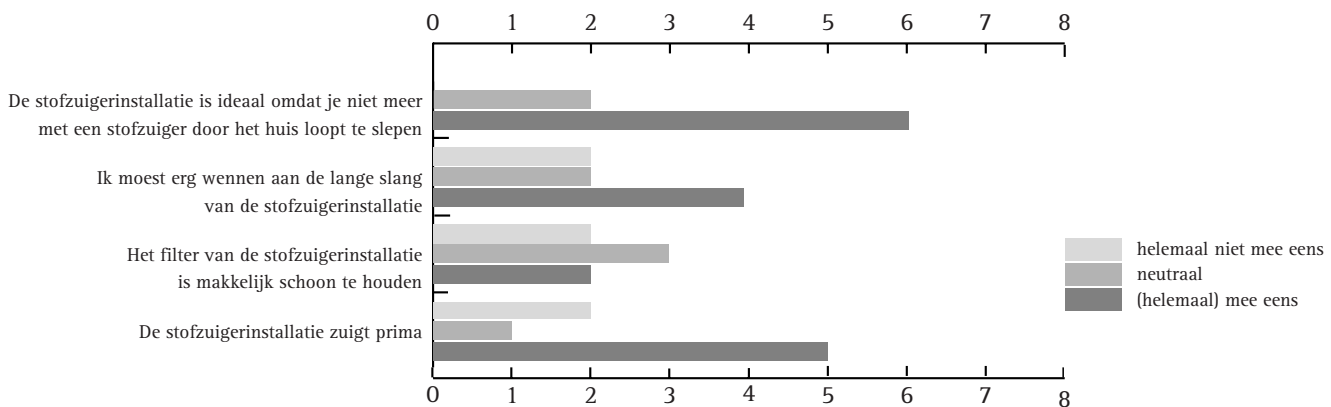
Stofzuigerinstallatie

Gebruik stofzuigerinstallatie

Er is in de enquête niet expliciet gevraagd of de bewoners de stofzuigerinstallatie gebruiken. Zes van de acht respondenten beamen de stelling dat zij de stofzuigerinstallatie ook gebruiken om mee af te stoffen.

Twee geïnterviewden vertellen dat ze de stofzuigerzak sinds ze hier wonen nog niet hebben vervangen. Dit zou er op kunnen duiden, dat de installatie niet veel wordt gebruikt. Beide geven echter aan dat ze het apparaat wel gebruiken. Misschien leggen ze de zak en gebruiken die dan opnieuw.

Mevrouw Y vindt de installatie voor- en nadelen hebben: *“De slang is veel te lang. Als ik zelf het hele huis moet stofzuigen heb ik daar wel last van. Je moet de slang oprollen en mee naar boven nemen. Er is op elke verdieping een zuigpunt. Wij zuigen zelfs onze auto ermee, je kan er helemaal mee naar buiten. Ik heb wel gehoord, dat die zakken heel duur zijn. Maar er kan een heleboel in. Zo’n zak is best groot, bij mij is hij nog niet vol.”*

Beoordeling stofzuigerinstallatie

Zes van de acht respondenten vinden de stofzuigerinstallatie handig, omdat zij niet meer met een stofzuiger door het huis hoeven te slepen.

De helft van de respondenten is het eens met de stelling, dat zij moesten wennen aan de lange slang die hierbij hoort.

Relatief veel mensen geven geen mening over het schoonhouden van het filter van de installatie.

Vijf van de acht respondenten vinden dat de installatie goed functioneert.

Uit de interviews blijkt dat de angst bestaat dat de slang verstopt raakt: Mevrouw Y: *“Ik probeer grote dingen op te ruimen en niet weg te zuigen. Ik ben altijd bang dat hij verstopt raakt, want dat lijkt me heel erg. Als je er niet bij kan... Ik weet niet of die angst terecht is, maar het lijkt me heel erg.”*

Twee geïnterviewde bewoonsters vertellen dat een aansluitpunt, waar de slang aan moet worden gekoppeld, kapot is (geweest). Mevrouw Z: *“De stofzuigerinstallatie bevalt heel goed. Heel makkelijk, hij ligt op zolder. Hij is wel eens verstopt geweest. En nu zijn die dingen stuk. Nu zuigt hij niet meer goed, maar als hij weer is gerepareerd, zuigt hij wel weer goed.”*

Mevrouw Y vindt het lastig om de slang op te ruimen. Hij ligt bij haar op de grond in de bergkast, en neemt daar veel ruimte in. Zij heeft gezocht naar een ophangstelsel voor de slang, maar heeft dat niet kunnen vinden.

Warm water

De warmwatervoorziening is goed:

Mevrouw Y: *“Ideaal. In een mum van tijd heet water, echt goed. Dat is gelijk oké.”*

Energiekosten

Zes van de acht respondenten moesten bij de vorige energieafrekening veel bijbetalen; één respondent een beetje en één respondent niet.

Vijf van de zeven respondenten zijn het eens met de stelling dat de energienota vorig jaar hoog was omdat de verwarming niet goed stond afgesteld. Vier van de acht wijten de hoge energienota aan het feit dat ze vorig jaar nog niet goed wisten hoe ze moesten stoken. Drie respondenten geven aan dat zij de verwarming sindsdien anders zijn gaan gebruiken: ze zetten de thermostaat minder hoog.

De helft van de respondenten is het eens met de stelling dat de mechanische ventilatie veel stroom verbruikt. De andere helft heeft hierover geen mening.

Mevrouw Z: *“Het energieverbruik is wel hoog. Dat is echt duur. En het water ook. Ik betaal veel meer voor elektriciteit en water dan in mijn vorige huis. Ik heb geprobeerd te besparen, een beetje minder stoken, maar dat lukte niet. We houden altijd hetzelfde.”*

Uit een inventarisatie door de woningbouwcorporatie blijkt dat het energieverbruik bij de allergeenarme woningen niet afwijkt van het energieverbruik van de overige, soortgelijke woningen in het project.

7 Tevredenheid met de woonomgeving

Algemeen

Zes van de acht respondenten zijn tevreden met de woonomgeving, niemand is zeer tevreden. Twee respondenten zijn ontevreden.

Volgens het WBO 2002 is 84,3% van de Nederlandse bevolking (zeer) tevreden met de woonomgeving.

De respondenten hebben voor een groot aantal aspecten van de woonomgeving een cijfer gegeven. De cijfers variëren sterk, gemiddeld vallen er veel onvoldoendes. De cijfers in de tabel hieronder zijn in aflopende volgorde van gemiddeld rapportcijfer gepresenteerd.

	gemiddeld	minimum	maximum	meest genoemd
De omgang met de burens	6,5	1	8	8
Het systeem van afval ophalen in uw wijk	6,4	1	8	8
Uw algemene gevoel van veiligheid	6,1	1	8	6
De hoeveelheid groen in de buurt	5,9	2	8	7
De nabijheid van basisscholen	5,9	1	8	5
Het geluidsniveau buiten	5,9	1	9	6
De verkeersveiligheid	4,9	1	7	4
De kwaliteit van de buitenlucht	4,8	1	10	3
De bereikbaarheid per openbaar vervoer	4,5	1	8	4
De parkeervoorzieningen	3,6	1	8	1
Het stratenplan van de wijk	3,3	1	7	1
De nabijheid van scholen voor voortgezet onderwijs	3,1	1	6	1
De speelgelegenheid voor kinderen	2,6	1	4	4
De winkelvoorzieningen	2,5	1	4	1

Het blijkt dat de omgang met de burens de hoogste gemiddelde waardering krijgt van de respondenten die de enquête hebben ingevuld. Het meestgenoemde cijfer is hier ook hoog: een 8.

De ondergrondse afvalcontainers blijken goed te voldoen.

Het algemene gevoel van veiligheid, de hoeveelheid groen in de buurt, de nabijheid van basisscholen en het geluidsniveau buiten scoren gemiddeld net voldoende.

Opmerkelijk is dat de hoeveelheid groen in de buurt maar mager scoort, terwijl het aantal m² groen per hoofd van de bevolking in het noordwestelijke deel van Terwijde, waar de woningen zijn gelegen, hoog is. Het buurtje en de straten waaraan de woningen zijn gelegen, hebben echter niet een duidelijk groen karakter.

Alle andere onderdelen scoren gemiddeld onvoldoende. Speelgelegenheid voor kinderen en winkelvoorzieningen krijgen van niemand een voldoende rapportcijfer.

Voorzieningen in de woonomgeving

Voor een aantal voorzieningen geldt dat de wijk nog niet af is en deze in een later stadium zullen worden gerealiseerd, zoals definitieve winkelvoorzieningen en basisscholen.

Alle acht respondenten zijn het dan ook eens met de stelling 'Ik ben blij dat er hier steeds meer voorzieningen komen.'

Wat betreft speelgelegenheid voor kinderen, parkeergelegenheid en stratenplan is de wijk echter 'af'.

Stratenplan

Het stratenplan van de wijk is er duidelijk op gericht autoverkeer te ontmoedigen. De geënuqueterden beoordelen dit met een laag rapportcijfer. Het meestgenoemde cijfer is hier een 1. Een geïnterviewde bewoonster geeft als oordeel:

Mevrouw Y: *“Op zich is het wonen hier oké, maar ik vind zelf wat ze hier allemaal doen, echt rommelig. En ik ben niet de enige die dat vindt. De meeste ouders op school zijn ontevreden over de manier waarop ze dingen hebben aangepakt. Heel simpele dingen, daar doen ze moeilijk over. Zoals de winkel: als je kijkt hoever je moet rijden, als je met de auto gaat, om bij die winkel te komen! Je moet de hele wijk omrijden, soms kost het 15 minuten om bij die winkel te komen. Terwijl het ook heel simpel had gekund, een weg van hier naar de winkel. Ook als we naar de stad gaan, moeten we heel ver omrijden en dan pas kan je de wijk uit.”*

Op de vraag of dat een maatregel is om minder auto's in de wijk te krijgen, antwoordt mevrouw Y: *“Nee, want aan de andere kant wordt gewoon auto gereden. En het zijn ook van die smalle wegen. Soms is het echt levensgevaarlijk. Twee auto's kunnen elkaar niet passeren. Dat zijn allemaal minpunten.”*

Parkeergelegenheid

Ook de parkeergelegenheid krijgt een laag cijfer. Het beleid om autogebruik te ontmoedigen, blijkt hier niet te werken. Hoewel de rit van huis naar school met de auto langer duurt dan te voet, kiest de geïnterviewde toch voor de auto en klaagt over gebrek aan parkeergelegenheid bij school.

Mevrouw Y: *“Bij de school is er weinig parkeerruimte. Je mag niet op de weg gaan staan, want dan krijg je gelijk een bekeuring, de politie controleert niet voor niets daar bij die scholen. Ik moet gauw naar mijn werk, en dan gauw mijn kinderen van school halen, en dan is dat wel een minpuntje. Als ik te voet ga, zal het 10-15 minuten zijn naar de basisschool. Maar met de auto is het meer.”*

Speelgelegenheid

Slechts één respondent is het eens met de stelling 'Mijn kinderen kunnen hier goed buitenspelen'. Vijf respondenten zijn het hier noch mee eens, noch mee oneens en twee zijn het hier niet mee eens.

Alle geïnterviewden vinden dat er niet voldoende speelgelegenheid is in de buurt, met name voor de jongste kinderen is er onvoldoende speelruimte.

Mevrouw X: *“Het is ietsje verder. Ik heb nu mijn zoon van 10, die kan gelukkig op mijn zoon van 6 letten. Het is ietsje verder weg. Dus als de baby ouder wordt, moet ik met hem mee.”*

Mevrouw Y: *“Bij ons hier is geen speelplek voor de kinderen. Aan de andere kant wel. Maar hier, waar allemaal gezinnen met drie, vier kinderen wonen, zonder plekje om te spelen.*

In de zomer hebben we wel een beetje overlast van de kinderen. Ze spelen op straat. En als je dan een groepje hebt, dan is het wel uitkijken voor je auto. Dan gaan ze tussen de auto's fietsen, dat vind ik niet prettig.

We hebben hier water tegenover ons. Er is hier veel water, ook aan de andere kant. Voor de kinderen vind ik dat niet zo. Ik moet ze toch in de gaten houden.

Er is geen speelplek en alles is al bebouwd, dus er is geen plek meer voor een speelplekje.

Maar wat ik ook niet eerlijk vind: hier zijn allemaal huurhuizen en ze hebben er niet aan gedacht een speelplek te maken, maar bij de koophuizen hebben ze er wel aan gedacht. Daar zijn wel drie speelplekjes bij elkaar. Maar dat is te ver voor mijn

kinderen. Het moet een beetje dichtbij zijn, dan kan ik steeds even gaan kijken, anders weet je niet wat daar aan de gang is. We hebben hier allemaal handtekeningen verzameld, in de hoop dat ze daar iets aan gaan doen. Ik weet niet waar ze naartoe zijn gebracht, maar we hebben er nog geen resultaat van gezien.”

Mevrouw Z: “Vorige zomer kwam er een speeltuin, maar niet hier in de buurt. Het is te ver weg. Ik zou het echt prettig vinden als er een speeltuin komt voor onze kinderen, want er is niks. Ze blijven thuis zitten achter de computer en tv kijken.”

Groenvoorzieningen

Het gemiddelde rapportcijfer voor groenvoorzieningen is een 5,9. Het meestgenoemde cijfer is een 7. Bij de geïnterviewden variëren de meningen hierover.

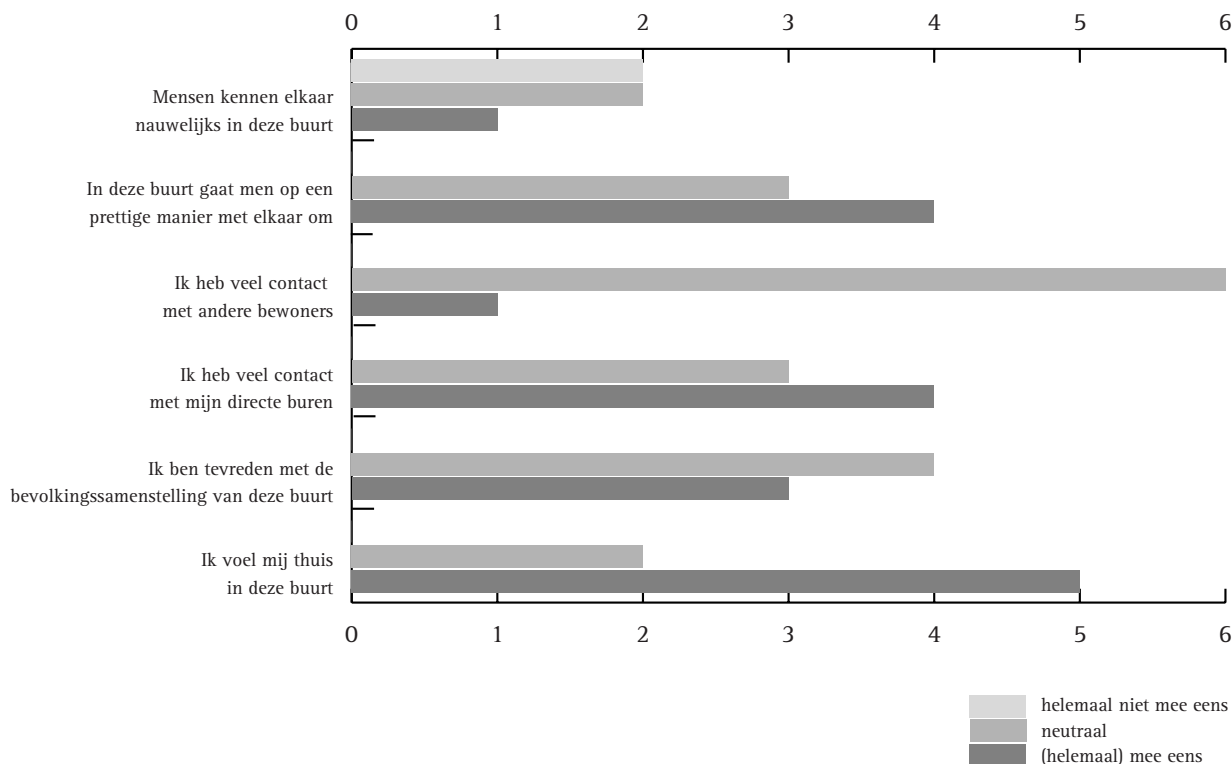
Mevrouw X vindt de wijk “ontzettend groen”.

Mevrouw Y is niet tevreden over het groen in de wijk: “Wat je hier ziet, is een hondentoilet. Je ziet alleen maar poep. De hele omgeving komt hier de honden uitlaten. Als we met de auto thuiskomen - we hebben hier niet genoeg parkeerplekjes - dan moeten we langs die groenstrook parkeren, en dan is het altijd raak met de kinderen. In het donker kunnen ze het niet goed zien en dan is het echt smerig. En ze laten de honden hier ook gewoon op de stoep poepen.” Vooral omdat de bewoners van de allergeenarme woningen zelf geen hondenbezitters zijn, leidt dit tot irritatie.

Mevrouw Z vindt de wijk: “Nogal saai, en ook kaal. Helemaal niks, dat maakt het echt een beetje saai.”

Sociale aspecten

Over een aantal sociale aspecten is de mening gevraagd van de respondenten:

Alleen met de negatieve stelling 'Mensen kennen elkaar nauwelijks in deze buurt' zijn twee mensen het oneens. Niemand antwoordt 'oneens' op de verschillende positieve stellingen over sociale aspecten van de buurt. Wel is vaak de antwoordcategorie 'Niet mee eens, ook niet mee oneens' ingevuld.

De stelling waar de meeste respondenten (vijf van de acht) het (helemaal) mee eens zijn, is 'ik voel mij thuis in deze buurt'. De helft van de respondenten vindt dat men in deze buurt prettig met elkaar omgaat en er veel contact is met directe burenen, meer dan met andere buurtbewoners.⁷

Mevrouw X vertelt dat ze goed contact heeft met de mensen in haar straat, zowel de bewoners van de allergeenarme woningen als de andere woningen aan de overkant van de straat. Zelf Marokkaanse vindt ze het een minpunt dat er bijna alleen allochtonen wonen. *"Ik heb er zelf geen last van, want het zijn hartstikke aardige mensen, maar een beetje meer mix kan geen kwaad. Dat is ook beter voor de kinderen. Hier en aan de overkant zijn ook bijna allemaal allochtone bewoners. Bij de huurwoningen zie je meer allochtone mensen. Het zijn wel veel verschillende nationaliteiten, maar ik zou meer Nederlanders erbij willen."* Ze vertelt dat ze wel met de burenen van andere nationaliteiten kan praten, omdat ze allen goed Nederlands spreken. *"Ik heb ook een erg goed contact met ze."*

Mevrouw Y: *"Ik vind het wel lekker rustig hier. Allemaal werkende mensen eigenlijk, iedereen gaat zijn eigen gang. Het is niet zo als waar ik eerder woonde. Mensen die je in de gaten houden en uit het raam keken als je wegging. 'O, ze is gekomen.' 'O, dat is die.' Hier is dat anders, en dat is wel lekker, want je bent gewoon vrij."*

Mevrouw Z: *"Ik heb niet echt contact met de burenen. We zeggen dag, maar voor de rest is er geen contact. De mensen komen ook niet bij elkaar. Dat is wat ik gemerkt heb hier, dat de mensen wat afstandelijker zijn dan waar ik vroeger woonde. Ze praten niet zo makkelijk met iemand."*

Clustering van allergeenarme woningen

Vier mensen zijn het eens met de stelling dat het een voordeel is om bij elkaar te wonen met gezinnen met een kind met astma, twee zijn het oneens met de stelling en twee staan hier neutraal tegenover.

Ook bij de geïnterviewden zijn de meningen niet eensluidend:

Op de vraag of mevrouw X de bewoners van de allergeenarme woningen beter kent dan de bewoners van andere woningen, antwoordt zij dat dat niet het geval is. Ze lacht en zegt: *"Nee, nee, helemaal niet. Het is ook niet echt een speciale woning of zo."*

Mevrouw Y vindt het wel een voordeel om bij elkaar te wonen: *"Ik heb wel goede contacten met de mensen in het rijtje hier. We praten wel vaak eigenlijk, hoe gaat het, ze hebben allemaal bijna dezelfde klachten. Het kind van de buurvrouw heeft ook allemaal eczeem en jeuk en alles. Mijn zoon ook, dus als hij zit te krabben, zegt zij, o hij heeft er weer last van. En als zij vertelt dat ze de hele nacht weer slecht geslapen heeft, dan weet je waar ze het over heeft."*

Ook mevrouw Z vindt het wel een voordeel en vertelt dat ze 'soms, heel soms' wel praat met de bewoners van andere allergeenarme woningen.

7 Ter vergelijking: van alle Nederlanders is 81% het eens met de stelling dat men in zijn/haar buurt op een prettige manier met elkaar omgaat; van de bewoners in prioriteitswijken van de G4 is dat 51%.
Bron: WBO 2002, ministerie van VROM.

Veiligheid en overlast

De geënquêteerden geven voor hun algemene gevoel van veiligheid het gemiddelde rapportcijfer 6,1. Het meestgenoemde rapportcijfer is een 6.

Vier respondenten zijn het eens met de stelling 'Ik ben niet bang voor inbraak in deze buurt', twee staan hier neutraal tegenover, en één respondent is het oneens met deze stelling.

De verkeersveiligheid krijgt van de respondenten van de enquête een minder hoog cijfer, namelijk een 4,9. Het meestgenoemde cijfer is een 4. Drie respondenten vinden 'dat de auto's te hard rijden in deze straat', drie vinden van niet, en twee hebben geen mening. Dit ondanks het feit dat de straten geen routes voor doorgaand verkeer zijn.

Vier respondenten zijn het eens met de stelling dat zij 'Overlast hebben, omdat er rondom deze buurt nog wordt gebouwd'. Twee antwoorden neutraal en twee respondenten zijn het oneens met de stelling.

Ook de geïnterviewden variëren in hun mening over veiligheid en overlast in de buurt.

Mevrouw X vindt de algemene veiligheid in de wijk goed, maar de verkeersveiligheid niet: *"Nee, dat is ontzettend chaotisch. Ik hoop dat dat nog wordt verbeterd."*

Mevrouw Y voelt zich veilig in de buurt *"Ja, heel erg zelfs."* Wel heeft zij overlast van zwerfvuil en hondenpoep. Ze vindt het jammer dat niet meer mensen hun stoep en straat schoonhouden: *"Het is een kleine moeite en dat geeft een fris gezicht voor het huis. Je kunt het huis van binnen wel schoon hebben, maar als het dan buiten voor de deur vies is, dan vind ik dat geen goed gezicht voor het gezin zelf en voor de wijk."*

Mevrouw Z vindt haar straat: *"Een veilig straatje. In de zomer spelen de kinderen hier gewoon. Het wordt nog rustiger, nu is het nog druk omdat ze aan het bouwen zijn. Verder is het heel veilig, alleen het water is gevaarlijk. Voor de kleine kinderen is dat niet echt veilig."*

Buitenmilieu

Opvallend zijn de vrij lage gemiddelde rapportcijfers voor het geluidsniveau buiten en vooral voor de kwaliteit van de buitenlucht.

Het gemiddelde cijfer voor het geluidsniveau buiten is een 5,9. Het meestgenoemde cijfer is een 6. Drie respondenten beamen de stelling dat zij 'Last hebben van herrie buiten'. Twee geënquêteerden zijn het niet eens met deze stelling en drie antwoorden neutraal.

Het gemiddelde cijfer voor de kwaliteit van de buitenlucht is een 4,8 en het meestgenoemde cijfer is een 3. Een verklaring voor de lage cijfers zou kunnen zijn dat in de maand februari toen de enquête werd afgenomen en de voorgaande maand januari veel publiciteit in de media was voor de slechte luchtkwaliteit in en rondom de Nederlandse steden.

Ook is het mogelijk dat het vele zand en stof in de lucht, veroorzaakt door de bouwwerkzaamheden in de buurt van de woningen een oorzaak is van deze negatieve beoordeling.

In de interviews is de kwaliteit van het buitenmilieu niet ter sprake komen.

8 Onderhoud en beheer

Klachten en klachtafhandeling

Bij de interviews en in de enquête is gevraagd naar eventuele klachten en de afhandeling daarvan door de woningbouwcorporatie. Een beschrijving daarvan volgt in dit hoofdstuk. Ten behoeve van dit onderzoek heeft ook woningbouwcorporatie Mitros een klachtenoverzicht gemaakt van de klachten vanaf de oplevering tot juni 2006.

Wat het meest opvalt, is dat er verschillen zijn tussen de klachten zoals die worden beschreven door de bewoners en het klachtenoverzicht van de corporatie. Zo maakt Mitros meerdere malen melding van klachten over krakende trappen en vochtplekken door lekkage van de douche, die door de bewoners geen enkele maal zijn genoemd. Anderzijds zijn volgens Mitros vrijwel alle klachten afgehandeld, terwijl dit volgens de bewoners niet het geval is. Wellicht zijn klachten niet op de juiste wijze ingediend, of zijn zij binnen de organisatie 'zoekgeraakt' of is de bewoner nog niet tevreden over de afhandeling.

Klachten bij oplevering

Twee respondenten hadden veel klachten bij oplevering, drie een paar, en drie geen klachten. Bij de vijf respondenten die klachten hadden bij oplevering, zijn deze bij twee van hen gedeeltelijk verholpen en bij twee niet. Eén respondent heeft deze vraag niet beantwoord.

De geïnterviewden noemen geen klachten bij oplevering.

Klachten na oplevering, tijdens de bewoning

Na de oplevering hebben drie geënquêteerden een paar klachten gehad, vijf respondenten hadden geen klachten. Bij de drie respondenten met klachten zijn deze bij twee nog niet verholpen, bij één persoon gedeeltelijk.

Alledrie de geïnterviewden hebben sinds de oplevering wel één of meer klachten gehad.

Mevrouw X heeft klachten gehad aan de stofzuigerinstallatie. Ook heeft zij een klacht ingediend omdat zij last heeft van een rooklucht in huis: *“Er zijn burens die ontzettend veel roken en als ik de hele dag weg ben en ik kom thuis, dan ruik ik de geur van rook. Terwijl ik niet rook en mijn man ook niet. Dat heeft me ontzettend geïrriteerd en ik heb gelijk een klacht ingediend, maar daar is niets mee gedaan.”* Volgens mevrouw X komt de sigarettenlucht door de ventilatie-installatie naar binnen. Waarschijnlijker is dat de rook van mensen die op straat staan te roken door het ventilatierooster in het keukenraam naar binnen komt. In de klachtenlijst van de woningbouwcorporatie komt geen klacht over rookoverlast voor.

Mevrouw Y en mevrouw Z hebben beide last van een brandmelder die afgaat zonder reden en zijn van plan daarover contact op te nemen met de woningbouwcorporatie. Ook noemen zij de startproblemen met de verwarming en problemen met de kranen. Deze klachten zijn inmiddels verholpen.

Beoordeling van de klachtafhandeling door de woningcorporatie

Twee respondenten zijn tevreden over de klachtafhandeling door Mitros, drie zijn ontevreden en drie hebben geen mening.

Mevrouw Y is tevreden over Mitros: *“Ik vind zelfs dat ze wel een complimentje mogen krijgen. Echt waar, het zijn gewoon goeie huizen. Voor ons is dat echt heerlijk, wij wonen gewoon lekker. Niet alleen voor ons zieke kind, maar voor ons allemaal. We voelen ons hier veel lekkerder, lekker gezond, lekkere omgeving.”*

Mevrouw Z is iets minder tevreden: *“Mitros komt sowieso niet makkelijk. Je moet een paar keer bellen. Mijn andere huis was ook van Mitros, dus ik heb daar een beetje ervaring mee. Maar als ze komen, dan maken ze het gewoon.”*

Extra huurregels voor allergeenarme woningen

Geen van de respondenten is het oneens met de extra huurregels voor allergeenarme woningen, vijf zijn het er zelfs helemaal mee eens. Twee respondenten zijn het ermee eens, en één persoon heeft geen uitgesproken mening.

Vijf personen vinden dat Mitros beter zou moeten controleren of de extra regels in het huurcontract ook worden nageleefd. Twee personen hebben hierover geen mening, één respondent is het oneens met de stelling dat ‘Mitros beter moet controleren of de extra regels in het contract worden nageleefd.’

Ook bij de interviews beamen de bewoonsters het nut van de extra huurregels.

Mevrouw X: *“Barbecueën in de tuin mag niet, dat vind ik minder. Maar ja, daar kies je voor als je een allergisch kind hebt. Maar niet alle mensen houden zich aan de regels.”*

Mevrouw Y: *“Natuurlijk ben ik het eens met die extra regels, anders heeft zo’n woning geen zin. Wij roken niet, hebben geen huisdieren. Barbecueën hebben we ook nooit gedaan, omdat onze zoon daar last van heeft. En van onze familie die langskomt is er niemand die rookt, dus dat is lekker makkelijk.”*

Mevrouw Z: *“Ja, dat is een beetje lastig. Het enige dat ik leuk vind, is dat mijn man niet meer rookt.”*

9 Woonperspectief

Toekomstverwachtingen

Alle respondenten denken in ieder geval nog minstens twee jaar in hun woning te blijven. Twee denken nog 2 tot 5 jaar in hun huidige woning te blijven wonen, één respondent nog 5 tot 10 jaar en vijf respondenten denken langer dan tien jaar in deze woning te blijven wonen.

Van de acht respondenten zijn twee het eens met de stelling 'Ik blijf in dit huis wonen tot de kinderen de deur uit zijn.' Ook twee respondenten zijn het oneens met de stelling, de overige vier hebben hierover geen mening.

Bij de interviews geven twee bewoonsters aan dat zij in de toekomst graag een woning willen kopen. Een bewoonster wil graag lang in dit huis blijven wonen en zou daarom graag dit huis kopen.

De andere geïnterviewden weten nog niet precies hoe lang ze hier zullen blijven. Dit hangt ook af van de ontwikkelingen in de buurt.

Mevrouw X: *“Eerlijk gezegd, als de omgeving leuk blijft, gezellig blijft en netjes, dan wil ik altijd hier blijven. Maar als de buurt achteruit gaat... Ik zie heel veel hangjongeren en onze kinderen worden groter. Maar ik denk, het is een hartstikke leuke wijk, zo ver laten ze het toch niet komen?”*

Mevrouw Y wil graag kopen: *“Ik hoop altijd hier te blijven wonen. En ik hoop dat ik het ooit mag kopen.”*

Mevrouw Z wil ook graag kopen. Zij weet nog niet hoe lang ze in deze woning blijft wonen: *“We wonen hier nu bijna twee jaar en ik ben nog niet klaar met het maken van het huis. In de toekomst denken wij wel aan kopen, maar voorlopig zitten wij hier.”*

Vanwege de aard van dit project, waarbij Mitros zich verplicht heeft om de woningen gedurende 15 jaar te behouden voor de doelgroep en ervoor te zorgen dat de woningen hun allergeenarme kenmerken behouden, is kopen in ieder geval de eerste vijftien jaar niet aan de orde.

10 Samenvattende conclusies en aanbevelingen

De conclusies van dit onderzoek naar de woonbeleving van bewoners van allergeenarme woningen in Utrecht, Leidsche Rijn is gebaseerd op drie mondelinge interviews bij een bewoner van de allergeenarme woningen thuis en een schriftelijke enquête onder alle bewoners, waarvan acht enquêtes zijn verwerkt. Vanwege de kleine aantallen kunnen alleen voorzichtige conclusies worden getrokken.

De allergeenarme woningen zijn toegewezen aan gezinnen waarvan één van de kinderen matig tot ernstig allergisch astma heeft. De gezondheidstoestand van hun kind was voor alle bewoners van wie de enquêtes zijn verwerkt, de belangrijkste reden om te verhuizen naar de nieuwe woning. Ook beamen al deze bewoners dat hun nieuwe woning beter is dan hun vorige woning. Volgens vijf van hen is de buurt ook beter dan de buurt waar ze eerder woonden.

Allergeenarme woningen

De acht bewoners van wie de enquêtes zijn verwerkt, zijn over het algemeen tevreden met hun woning. De prijs-kwaliteitverhouding van de woningen, de lichtinval en de woninggrootte zijn algemene aspecten van de woning, die het hoogst worden gewaardeerd.

De indeling van de woning en de geluidsisolatie naar de burens krijgen net een onvoldoende. Volgens een geïnterviewde wordt minder gewaardeerd dat de keuken alleen via de woonkamer bereikbaar is. De woningen voldoen aan de norm voor geluidsisolatie ten opzichte van de burens.

De specifiek allergeenarme maatregelen zoals keuken en badkamer aan de gevel beoordelen de bewoners positief. De geënquêteerde bewoners waarderen het dat zij in die ruimten een raam kunnen openzetten.

Een specifiek allergeenarme maatregel is ook zorg voor goede opslag en afvoer van afval in de woning. De geënquêteerde bewoners leggen iedere dag de afvalbakjes, die onder de gootsteen in de keuken zijn aangebracht. De gemeentelijke afvalcontainers functioneren goed.

De helft van de geënquêteerde bewoners heeft ondanks voorlichting over dit onderwerp wat moeite met het inrichten van een allergeenarme tuin.

Comfort in de woning

De woningen zijn comfortabel. De geënquêteerde bewoners waarderen zowel 's zomers als 's winters de temperatuur in huis. Het huis is in de zomer op de begane grond en op de verdiepingen goed koel te houden.

De vloerverwarming bevalt goed. Deze allergeenarme woningen hebben vloerverwarming op de begane grond én op de verdieping. Zes van de acht respondenten geven aan dat stoken in de slaapkamers vaak niet nodig is. Zij beamen de stelling dat het al snel te warm wordt in de slaapkamers als je daar de verwarming aanzet.

Slechts twee respondenten zeggen soms onvoldoende frisse lucht in de woning te hebben, de overige zes hebben altijd voldoende frisse lucht. Er zijn geen vochtklachten in de woning, en opvallend weinig tochtklachten. Niemand geeft aan dat de lucht in de woning erg droog is.

Installaties

De geënuquêteerde bewoners beoordelen de installaties in hun woning overwegend met een ruim voldoende.

Ondanks het feit dat de verwarmingsinstallatie bij de start bij veel bewoners niet goed functioneerde, blijft het oordeel van de respondenten hierover positief. De bewoners waarderen de vloerverwarming. Het merendeel geeft wel aan dat ze in het begin moesten wennen aan de vloerverwarming.

Bijzonder is ook, dat in iedere slaapkamer een thermostaat is aangebracht, zodat de vloerverwarming per vertrek kan worden geregeld. Zeven van de acht respondenten vinden het prettig dat dit kan.

De geënuquêteerde bewoners beoordelen de ventilatieroosters boven en beneden met hetzelfde, ruim voldoende rapportcijfer. Beneden zijn grotere en meer geavanceerde roosters aangebracht die tochtklachten voorkomen. Geen van de bewoners heeft last van tocht. Ook de extra schakelaar naast de badkamerdeur op de verdieping waardeert het merendeel van de respondenten.

De stofzuigerinstallatie krijgt een ruim voldoende rapportcijfer. Ook aan dit apparaat moesten de bewoners in het begin wennen, vooral aan de lange stofzuigerslang.

De warmwatervoorziening krijgt van de respondenten de hoogste waardering, wat betreft de temperatuur van het warme water en de snelheid waarmee het water op temperatuur is, zowel in de keuken als in de douche.

De energienota viel bij veel bewoners bij de eerste afrekening tegen. Drie van de acht respondenten geven aan dat zij na het eerste jaar om die reden minder warm zijn gaan stoken.

Woonomgeving

Over de woonomgeving zijn de bewoners iets minder tevreden dan over hun woning. De allergeenarme woningen behoorden tot de eerste woningen die in het stadsdeel Terwijde zijn opgeleverd. Het totale stadsdeel zal naar verwachting in 2012 voltooid zijn. De geënuquêteerde bewoners beseffen dat de wijk nog niet af is en zijn blij dat er steeds meer voorzieningen komen.

Voorzieningen die een zware onvoldoende krijgen (< 4) van de geënuquêteerde bewoners, zijn de parkeervoorzieningen, het stratenplan van de wijk, de nabijheid van scholen voor voortgezet onderwijs, speelgelegenheid voor de kinderen en winkelvoorzieningen. Daarvan zijn de parkeervoorzieningen, het stratenplan en de speelgelegenheid voor kinderen al definitief. Vooral het ontbreken van een speelgelegenheid voor kleine kinderen in de buurt wordt als een gemis ervaren.

Opvallend is het onvoldoende gemiddelde rapportcijfer dat wordt gegeven voor de kwaliteit van de buitenlucht. Wellicht werd dit oordeel beïnvloed door de vele negatieve berichtgeving in de media over de kwaliteit van de buitenlucht in Nederland en in en rondom de grote steden ten tijde van dit onderzoek.

De omgang met de burens krijgt van alle aspecten van de woonomgeving het hoogste rapportcijfer: een 6,5. Alle overige vragen over sociale aspecten worden door de geënuquêteerde bewoners overwegend positief of neutraal beantwoord. De helft van de respondenten vindt het een voordeel om met meerdere gezinnen met een kind met astma bij elkaar te wonen.

Onderhoud en beheer

Het aantal klachten bij oplevering en nadien varieert. Bij de oplevering hadden drie van de acht bewoners geen klachten, drie een paar en twee hadden veel klachten. Deze klachten zijn deels wel en deels niet verholpen.

Sinds de oplevering hebben drie van de acht respondenten nog één of meer klachten gehad. Ook het oordeel over de klachtafhandeling varieert, sommige respondenten zijn hier tevreden over, anderen minder.

Alle respondenten vinden het redelijk dat er bij de allergeenarme woningen extra huurregels zijn opgesteld over woongedrag, zoals niet roken in huis en tuin, geen open vuur, dus geen open haard of barbecue en geen huisdieren.

Woonperspectief

Veel respondenten zijn van plan nog een behoorlijk lange tijd in hun allergeenarme woning te blijven wonen: vijf van de acht respondenten denken nog langer dan tien jaar in de allergeenarme woning te blijven wonen. Als reden om ooit te verhuizen noemen twee geïnterviewden de wens in de toekomst een woning te kopen.

Slotconclusie

De allergeenarme woningen in Leidsche Rijn, Utrecht, zijn niet vanaf het begin als allergeenarme woningen gepland. Zij zijn tot stand gekomen door in een bestaand woningbouwplan enkele aanpassingen te doen. Dit was mogelijk, omdat de oorspronkelijke plattegrond al aan een belangrijke eis voldeed, namelijk dat de keuken en de badkamer aan de gevel zijn gelegen. De allergeenarme woningen zijn gerealiseerd door de oorspronkelijk open keuken af te sluiten, knieschotten te plaatsen op zolder, een extra douchescherm te plaatsen en door extra voorzieningen aan de installaties van de woningen te realiseren.

Het blijkt heel goed mogelijk om op deze manier allergeenarme woningen te realiseren die door de bewoners goed worden gebruikt en gewaardeerd.

Aanbevelingen

- Het programma van eisen van allergeenarme woningen blijkt goed aan te sluiten bij bewonersvoorkeuren. Gebruik het programma van eisen zoals beschreven in de SEV brochure⁸ en in de richtlijn 'Gezonde woningbouw'⁹.
- Allergeenarme maatregelen die door de bewoners in het bijzonder gewaardeerd worden, zijn:
 - Keuken en badkamer aan de gevel, zodat daar een raam kan worden opengezet.
 - Afvalbakjes onder de gootsteen in de keuken, gecombineerd met een goed gemeenschappelijk afvalbeleid.
 - Vloerverwarming.
 - Thermostaatregeling per vertrek.
 - Goede ventilatiemogelijkheden, toepassing van ventilatieroosters die tochtverschijnselen tegengaan.
 - Een extra schakelaar voor mechanische ventilatie in de nabijheid van de douche.
 - Een stofzuigerinstallatie.
- Behalve de bouwkundige maatregelen waarderen de bewoners ook de voorlichting over stoffering en inrichting van de woning met het oog op gemakkelijk schoonhouden van hun woning.

8 Brochure allergeenarme woningen in Barendrecht, Leidsche Rijn Utrecht en Eindhoven. SEV-programma Gezond en duurzaam bouwen, november 2002.

9 Landelijk Centrum Medische Milieukunde, 2006.

- Let op het comfort in de woning tijdens warme zomermaanden. Zorg ervoor dat de woningen koel blijven in de zomer.
- Bij toepassing van installaties die voor bewoners nieuw zijn zoals vloerverwarming en stofzuigerinstallatie, is extra aandacht voor gebruiksinstructies aan de bewoners gewenst.
- Houd er rekening mee dat de bewoners het moeilijk vinden om hun tuin allergeenarm in te richten. Probeer bij het verstrekken van informatie over allergeenarme tuininrichting dit op een inspirerende en aantrekkelijke manier aan te bieden.

Wilt u deze vragenlijst volledig invullen?

De bedoeling is, dat u het vakje aankruist bij het antwoord, dat voor u van toepassing is. U mag bij elke vraag slechts één antwoord aankruisen. Als u zich bedenkt, en een ander antwoord wilt aankruisen, kunt u het foute antwoord helemaal zwart maken en op de goede plaats een nieuw kruisje zetten.

Op sommige plaatsen kunt u op de stippellijn zelf een antwoord opschrijven.

LET OP: de pagina's van deze vragenlijst zijn tweezijdig bedrukt!

Het invullen van deze vragenlijst duurt ongeveer een half uur .

Allereerst een aantal algemene vragen over uw woning:

1. Hoe tevreden bent u met uw huidige woning? Is dit:

- zeer tevreden
- tevreden
- niet tevreden/niet ontevreden
- ontevreden
- zeer ontevreden

2. Wilt u met een rapportcijfer een beoordeling geven van de volgende aspecten van uw woning?

- a) de grootte van uw woning
- b) de plattegrond / indeling van uw woning
- c) de tuin
- d) de hoeveelheid bergruimte in uw woning
- e) de geluidsisolatie van de woning voor geluiden vanuit buurwoningen
- f) het uiterlijk, de bouwstijl van uw woning, de architectuur
- g) de lichtinval (de hoeveelheid daglicht in de woning)
- h) de geluidsisolatie van de woning voor geluiden van buiten
- i) de huurprijs van uw woning in vergelijking met de kwaliteit die u daarvoor krijgt (de prijs-kwaliteit verhouding)

1 = ZEER SLECHT
2 = SLECHT
3 = GERING
4 = ONVOLDOENDE
5 = BIJNA VOLDOENDE
6 = VOLDOENDE
7 = RUIM VOLDOENDE
8 = GOED
9 = ZEER GOED
10 = UITMUNTEND

3. Hoe is de huurprijs van deze woning ten opzichte van uw vorige woning?

- de huurprijs is veel hoger
- de huurprijs is iets hoger
- de huurprijs is ongeveer gelijk
- de huurprijs is iets lager
- de huurprijs is veel lager

4. **Wilt u aangeven in hoeverre u het eens bent met de volgende uitspraken?**

	HELEMAAL MEE ONEENS	MEE ONEENS	NIET MEE ONEENS, OOK NIET MEE EENS	MEE EENS	HELEMAAL MEE EENS
a. Deze woning is beter dan mijn vorige woning	☐	☐	☐	☐	☐
b. Ik heb de keuken liever aan de tuinkant dan aan de straatkant	☐	☐	☐	☐	☐
c. Ik vind het moeilijk om in de woonkamer een goede zithoek te maken	☐	☐	☐	☐	☐
d. Deze woning is stoffiger dan mijn vorige woning	☐	☐	☐	☐	☐
e. Ik vind het prettig dat ik in de keuken een raam open kan zetten	☐	☐	☐	☐	☐
f. Ik vind het prettig dat ik in de badkamer een raam open kan zetten	☐	☐	☐	☐	☐
g. De schuur is te vochtig om bepaalde spullen in op te bergen	☐	☐	☐	☐	☐
h. Ik vind het prettig dat ik de verwarming in iedere slaapkamer apart kan regelen	☐	☐	☐	☐	☐

Hieronder volgen enkele vragen over de manier waarop u omgaat met verwarmen en ventileren in uw woning.

5. Ik houd de vloerverwarming in de woonkamer dag en nacht op dezelfde stand.
 ja
 nee
6. Ik houd de vloerverwarming in de slaapkamers dag en nacht op dezelfde stand.
 ja
 nee
7. Ik houd altijd dezelfde temperatuur aan voor de verwarming in de verschillende slaapkamers. In alle slaapkamers staat de thermostaat altijd op precies dezelfde stand.
 ja
 nee
8. Ik zet altijd de mechanische ventilatie en de afzuigkap aan bij het koken.
 ja
 nee
9. Ik zet altijd de mechanische ventilatie aan tijdens of na het douchen.
 ja
 nee
10. Ik zet heel vaak een raam open bij het koken.
 ja
 nee
11. Ik zet heel vaak een raam open na het douchen.
 ja
 nee

Hieronder volgen nog enkele vragen over de manier waarop u omgaat met huishoudelijk afval.

12. Brengt u het afval uit het afvalbakje in de keuken rechtstreeks naar de gemeentelijke afvalcontainer buiten?
 ja → door naar vraag 14
 nee
13. Waar verzamelt u het afval uit de afvalbakjes in de keuken, voordat u het naar de gemeentelijke afvalcontainer buiten brengt?
 ik heb een grote afvalbak in de keuken staan
 ik heb een grote afvalbak in de tuin staan
 anders, namelijk
14. Hoe vaak brengt u afval naar de gemeentelijke afvalcontainer?
 meerdere keren per dag
 dagelijks
 eens in de paar dagen
 een keer per week

De volgende vragen gaan over het comfort in uw woning

15. Kunt u aangeven in hoeverre u het eens bent met de volgende uitspraken?

	HELEMAAL MEE ONEENS	MEE ONEENS	NIET MEE ONEENS, OOK NIET MEE EENS	MEE EENS	HELEMAAL MEE EENS
a. In de winter is de woning goed warm te stoken	☐	☐	☐	☐	☐
b. In de winter is de woning goed te ventileren	☐	☐	☐	☐	☐
c. In de lente en de herfst is de woning goed warm te stoken	☐	☐	☐	☐	☐
d. Als ik de verwarming aan zet, is de woning snel op temperatuur	☐	☐	☐	☐	☐
e. In de zomer is de woning op de begane grond goed koel te houden	☐	☐	☐	☐	☐
f. In de zomer is de woning op de bovenverdiepingen goed koel te houden	☐	☐	☐	☐	☐
g. In de zomer is de woning goed te ventileren	☐	☐	☐	☐	☐
h. Je went aan het geluid van de ventilatie op zolder	☐	☐	☐	☐	☐
i. Ik heb last van het geluid van de ventilatie op zolder	☐	☐	☐	☐	☐
j. Ik merk dat de warmte goed in huis blijft, de woning is goed geïsoleerd	☐	☐	☐	☐	☐
k. Ik heb veel condens in de keuken tijdens het koken	☐	☐	☐	☐	☐
l. Ik doe altijd de keukendeur dicht tijdens het koken	☐	☐	☐	☐	☐
m. Ik vind het geen probleem om de tuin allergenarm in te richten	☐	☐	☐	☐	☐

16. Heeft u last van vochtplekken of schimmel in de woning?
 ja, veel
 ja, een beetje
 nee → → → door naar vraag 17

17. Als u last van vochtplekken of schimmel heeft, waar dan?

.....

18. Hebt u last van tocht in de woning?

- nooit → → → door naar vraag 20
- soms
- vaak
- altijd

19. Als u wel eens last van tocht heeft, waar is dat dan?

.....

20. Is de lucht wel eens erg droog in uw woning?

- nooit → → → door naar vraag 23
- soms
- vaak
- altijd

21. Als de lucht wel eens erg droog is in uw woning, waaraan merkt u dat dan?

.....

22. Hebt u er last van als de lucht erg droog is in uw woning?

- ja
- nee

23. Hebt u voldoende frisse lucht in uw woning?

- Altijd
- Soms niet
- Vaak niet
- Nooit

Wilt u aangeven wat u vindt van de verschillende installaties in uw woning?

24. **Wilt u met een rapportcijfer een beoordeling geven op de volgende punten?**

- a) Het verwarmingssysteem in het algemeen
- b) De vloerverwarming
- c) De temperatuur van het warme water
- d) De tijd dat het duurt, voordat het water warm is in de badkamer
- e) De tijd dat het duurt, voordat het water warm is in de keuken
- f) De mechanische ventilatie in uw woning
- g) De ventilatieroosters in de ramen van de woonkamer en de keuken
- h) De ventilatieroosters in de ramen op de bovenverdiepingen
- i) De stofzuigerinstallatie

- 1 = ZEER SLECHT
- 2 = SLECHT
- 3 = GERING
- 4 = ONVOLDOENDE
- 5 = BIJNA VOLDOENDE
- 6 = VOLDOENDE
- 7 = RUIJ VOLDOENDE
- 8 = GOED
- 9 = ZEER GOED
- 10 = UITMUNTEND

25. Moest u bij de vorige energie-afrekening bijbetalen?

- ja, we moesten veel bijbetalen
- ja, we moesten een beetje bijbetalen
- nee, we kregen geld terug

26. Gaat u anders om met de verwarming sinds de eerste winter, dat u hier woonde?

- ja
- nee → → → door naar vraag 28

27. Wat bent u anders gaan doen?

.....

.....

28. Kunt u aangeven in hoeverre u het eens bent met de volgende uitspraken?

	HELEMAAL MEE ONEENS	MEE ONEENS	NIET MEE ONEENS, OOK NIET MEE EENS	MEE EENS	HELEMAAL MEE EENS
a. De woning blijft lekker constant op temperatuur	☐	☐	☐	☐	☐
b. De slaapkamers worden te warm, als je daar de verwarming aan zet.	☐	☐	☐	☐	☐
c. Ik vind de vloerverwarming heerlijk	☐	☐	☐	☐	☐
d. In het begin moest ik wennen aan de vloerverwarming	☐	☐	☐	☐	☐
e. De energienota was vorig jaar hoog, omdat ik niet wist hoe ik moest stoken	☐	☐	☐	☐	☐
f. De energienota was vorig jaar hoog, omdat de verwarming niet goed was afgesteld	☐	☐	☐	☐	☐
g. Ik heb gemerkt dat mijn kind ziek wordt als ik in de winter 's nachts in de slaapkamer het ventilatierooster open laat staan	☐	☐	☐	☐	☐
h. De stofzuigerinstallatie zuigt prima	☐	☐	☐	☐	☐
i. Het filter van de stofzuigerinstallatie is makkelijk schoon te houden	☐	☐	☐	☐	☐
j. Ik moest erg wennen aan de lange slang van de stofzuigerinstallatie	☐	☐	☐	☐	☐
k. De stofzuigerinstallatie is ideaal, omdat je niet meer met een stofzuiger door het huis loopt te slepen	☐	☐	☐	☐	☐
l. Ik gebruik de stofzuigerinstallatie ook om af te stoffen	☐	☐	☐	☐	☐
m. De mechanische ventilatie verbruikt veel stroom	☐	☐	☐	☐	☐
n. De schakelaar voor de mechanische ventilatie bij de douche vind ik prettig	☐	☐	☐	☐	☐
o. Soms heb ik last van kou in de woonkamer door de ventilatieroosters in de ramen	☐	☐	☐	☐	☐
p. Soms heb ik last van kou door de ventilatieroosters in de slaapkamers	☐	☐	☐	☐	☐
q. Het openen en sluiten van de ventilatieroosters werkt niet altijd goed	☐	☐	☐	☐	☐

Nu wat algemene vragen over de woonomgeving

29. **Hoe tevreden bent u met uw huidige woonomgeving? Is dit:**

- zeer tevreden
- tevreden
- niet tevreden/niet ontevreden
- ontevreden
- zeer ontevreden

30. **Wilt u met een rapportcijfer een beoordeling geven van de volgende aspecten van uw woonomgeving?**

- a) de omgang met de burens
- b) de hoeveelheid groen (bomen, struiken, planten, grasveld) in de buurt
- c) de bereikbaarheid per openbaar vervoer
- d) het systeem van afval ophalen in uw wijk
- e) de parkeervoorzieningen
- f) de winkelvoorzieningen
- g) het stratenplan van de wijk
- h) de speelgelegenheid voor kinderen
- i) de nabijheid van basisscholen
- j) de nabijheid van scholen voor voortgezet onderwijs
- k) de kwaliteit van de buitenlucht
- l) het geluidsniveau (de hoeveelheid geluid) buiten
- m) de verkeersveiligheid
- n) uw algemene gevoel van veiligheid

1 = ZEER SLECHT
 2 = SLECHT
 3 = GERING
 4 = ONVOLDOENDE
 5 = BIJNA VOLDOENDE
 6 = VOLDOENDE
 7 = RUIM VOLDOENDE
 8 = GOED
 9 = ZEER GOED
 10 = UITMUNTEND

31. **Wilt u aangeven in hoeverre u het eens bent met de volgende uitspraken?**

	HELEMAAL MEE ONEENS	MEE ONEENS	NIET MEE ONEENS, OOK NIET MEE EENS	MEE EENS	HELEMAAL MEE EENS
a. De bebouwing in de buurt is aantrekkelijk, het ziet er mooi uit	☐	☐	☐	☐	☐
b. Ik voel mij thuis in deze buurt	☐	☐	☐	☐	☐
c. Ik ben tevreden met de bevolkingssamenstelling in deze buurt	☐	☐	☐	☐	☐
d. Mensen kennen elkaar nauwelijks in deze buurt	☐	☐	☐	☐	☐
e. Ik heb veel contact met mijn directe burens	☐	☐	☐	☐	☐
f. Ik heb veel contact met andere buurtbewoners	☐	☐	☐	☐	☐
g. In deze buurt gaat men op een prettige manier met elkaar om	☐	☐	☐	☐	☐
h. Ik ben niet bang voor inbraak in deze buurt	☐	☐	☐	☐	☐

	HELEMAAL MEE ONEENS	MEE ONEENS	NIET MEE ONEENS, OOK NIET MEE EENS	MEE EENS	HELEMAAL MEE EENS
i. De auto's rijden hier te hard door de straat	☐	☐	☐	☐	☐
j. Ik mis een speelplaats voor de kinderen hier in de buurt	☐	☐	☐	☐	☐
k. Ik vind het een voordeel om met meer gezinnen met een kind met allergisch astma bij elkaar te wonen	☐	☐	☐	☐	☐
l. Ik ben blij, dat er geleidelijk steeds meer voorzieningen komen, hier in de buurt	☐	☐	☐	☐	☐
m. Ik heb voldoende privacy in mijn achtertuin	☐	☐	☐	☐	☐
n. Mijn kinderen kunnen hier goed buiten spelen	☐	☐	☐	☐	☐
o. Wij hebben overlast, omdat er rondom onze buurt nog gebouwd wordt	☐	☐	☐	☐	☐
p. Ik heb last van herrie buiten	☐	☐	☐	☐	☐
q. Ik ben hier nu helemaal gewend	☐	☐	☐	☐	☐
r. Deze buurt is veel beter dan de buurt waar ik vandaan kom	☐	☐	☐	☐	☐
s. De gezondheid van mijn kind was de belangrijkste reden om hiernaar toe te verhuizen	☐	☐	☐	☐	☐
t. Ik wil dat mijn kinderen opgroeien in een goede buurt	☐	☐	☐	☐	☐
u. Soms mis ik de levendigheid van de stad	☐	☐	☐	☐	☐

Tenslotte nog wat vragen over diverse onderwerpen die met uw woonsituatie te maken hebben.

32. Had u klachten bij de oplevering van de woning?
 ja, veel
 ja, een paar
 nee → → → door naar vraag 34
33. Zijn die klachten inmiddels verholpen?
 ja, helemaal
 ja, gedeeltelijk
 nee
34. Heeft u in het begin problemen gehad met de verwarmingsinstallatie?
 ja
 nee → → → door naar vraag 36
35. Zijn de problemen aan de verwarming goed verholpen?
 ja
 nee
 toelichting:
36. Heeft u sindsdien nog andere klachten aan de woning gehad?
 ja, veel
 ja, een paar
 nee → → → door naar vraag 38

37. Zijn die klachten inmiddels verholpen?
 O ja, helemaal
 O ja, gedeeltelijk
 O nee
38. Hoe tevreden bent u over de afhandeling van klachten aan de woning? Is dit:
 O zeer tevreden
 O tevreden
 O niet tevreden/niet ontevreden
 O ontevreden
 O zeer ontevreden
39. Hoe lang denkt u in deze woning te blijven wonen?
 O nog 1 a 2 jaar
 O van 2 tot 5 jaar
 O 5 tot 10 jaar
 O 10 tot 20 jaar
 O langer dan 20 jaar / 'voor altijd'

40. **Wilt u aangeven in hoeverre u het eens bent met de volgende uitspraken?**

	HELEMAAL MEE ONEENS	MEE ONEENS	NIET MEE ONEENS, OOK NIET MEE EENS	MEE EENS	HELEMAAL MEE EENS
a. Ik ben het eens met de extra regels in het huurcontract (niet roken, geen huisdieren, geen openhaard enz.)	☐	☐	☐	☐	☐
b. Ik vind dat de woningbouwvereniging zou moeten controleren of de huurregels worden nageleefd.	☐	☐	☐	☐	☐
c. Ik blijf in dit huis wonen tot de kinderen de deur uit zijn.	☐	☐	☐	☐	☐
d. De gezondheid van mijn kind is merkbaar beter geworden, sinds we hier wonen	☐	☐	☐	☐	☐
e. Mijn kinderen vinden het fijn dat wij hier naar toe verhuisd zijn	☐	☐	☐	☐	☐

Samenstelling van uw huishouden

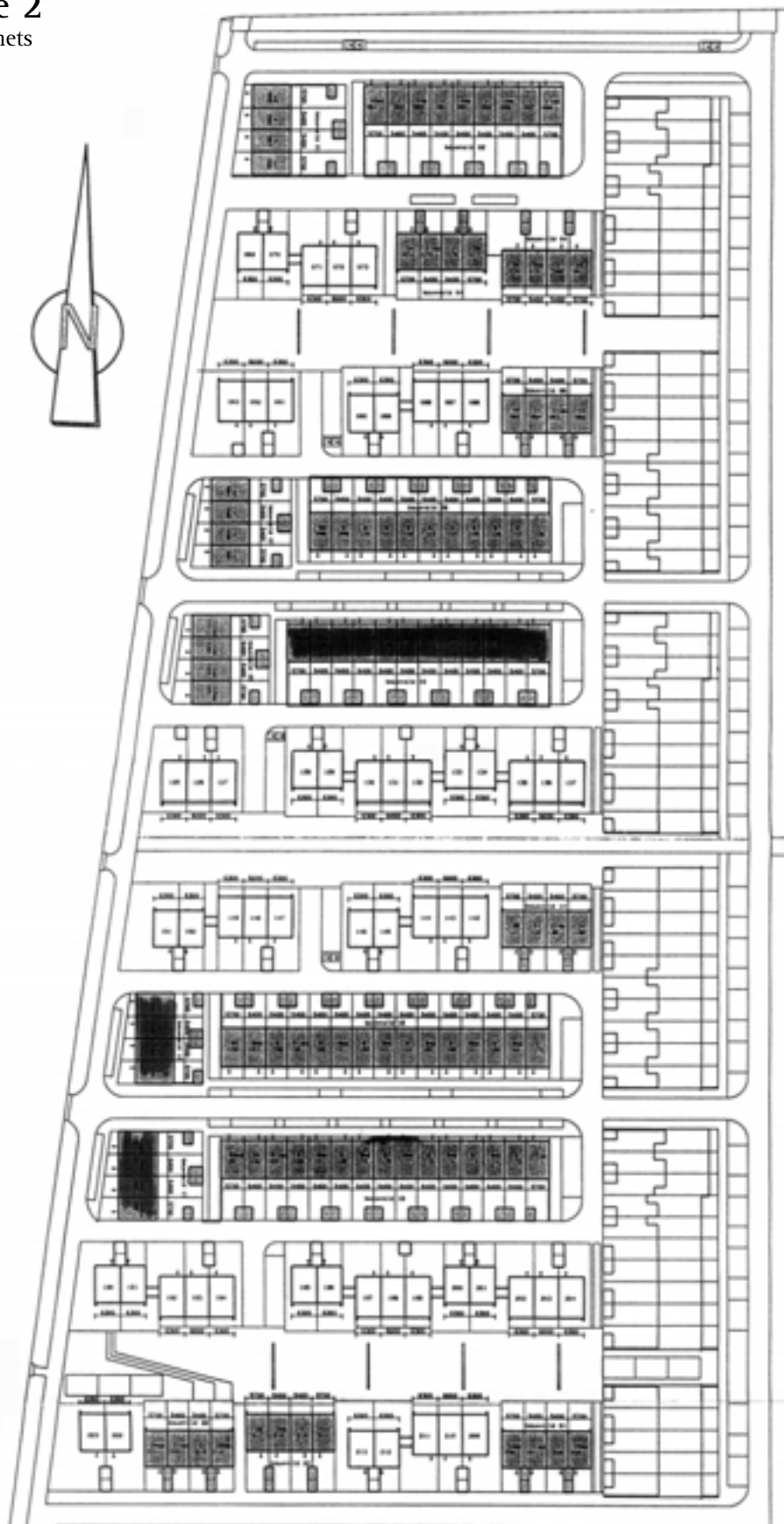
Gegevens over u zelf

41. Wat is uw leeftijd? jaar
42. Geslacht O man O vrouw
43. Wat is uw hoogste voltooide opleiding?
 O geen
 O basisschool, lagere school
 O lbo, mavo, vmbo, mbo, havo, vwo
 O hbo, hogeschool of universiteit
44. In welk land bent u geboren?

45. Wat is het totale netto maandinkomen van uw huishouden? €

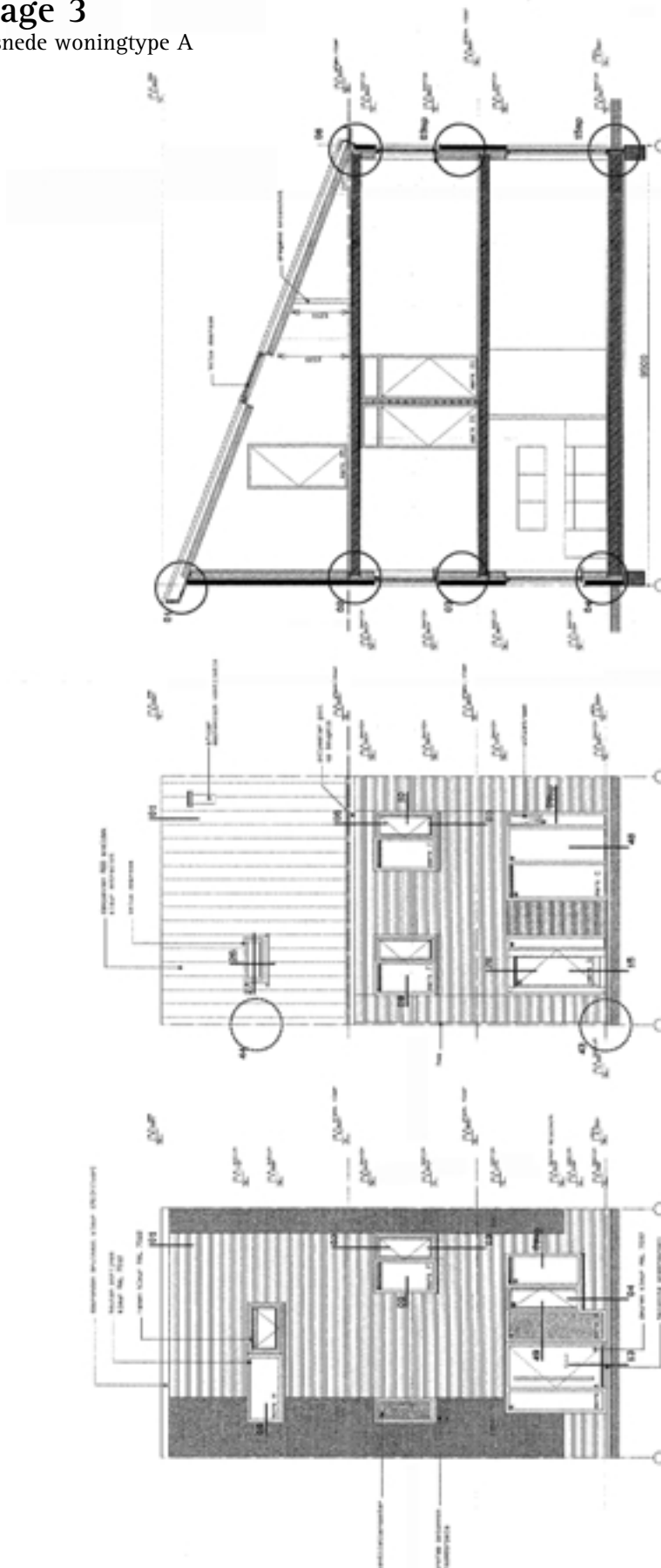
Bijlage 2

Situatieschets

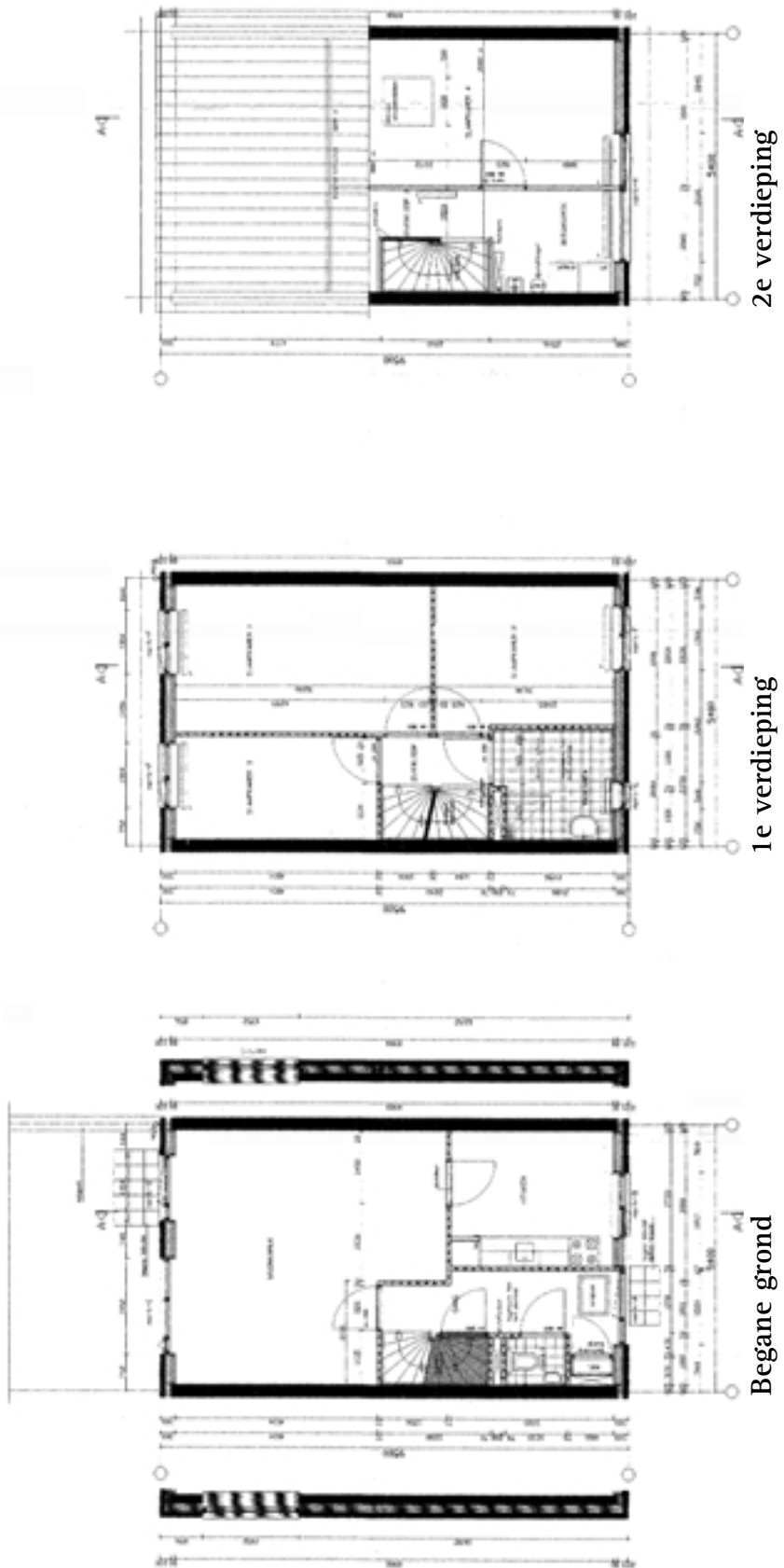

Bijlage 3

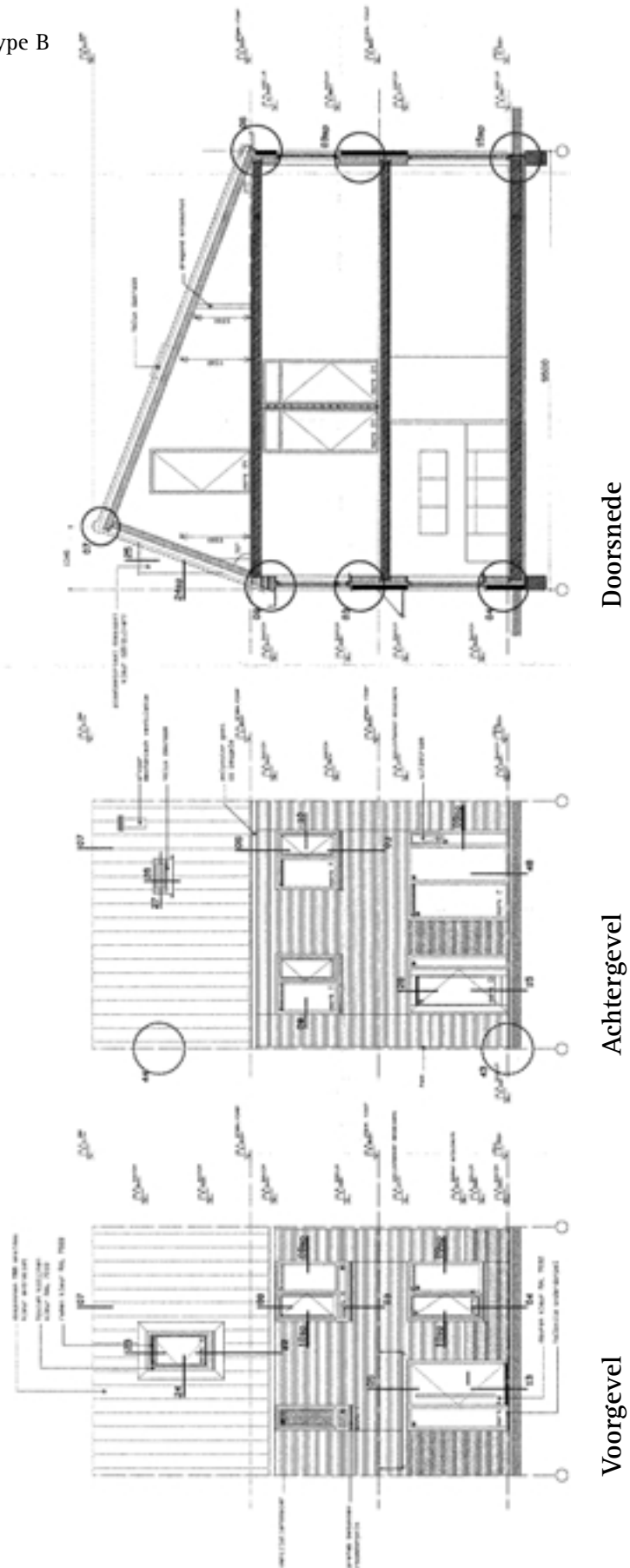
Doorsnede woningtype A

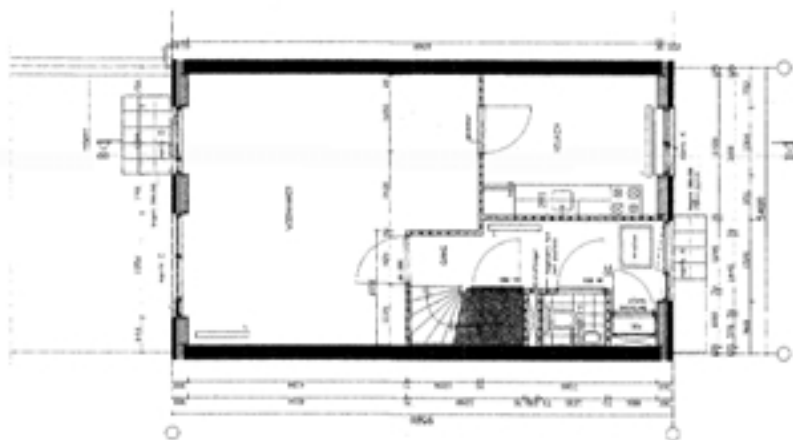
Plattegrond woningtype A

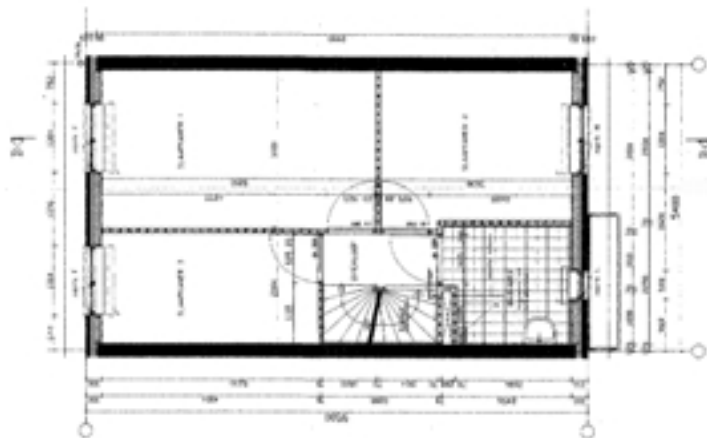
Doorsnede woningtype B

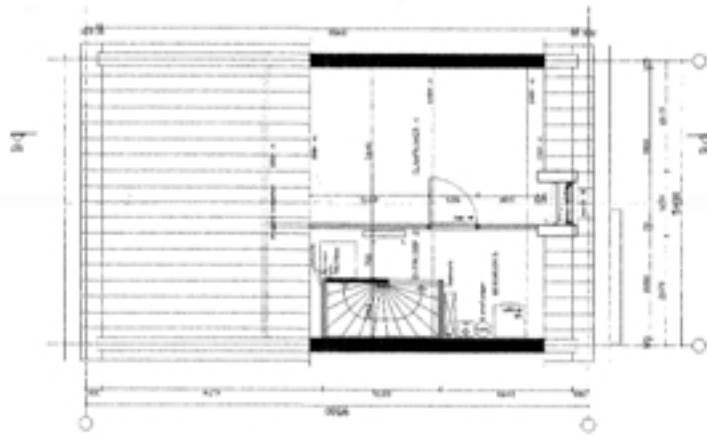
Plattegrond woningtype B

Begane grond

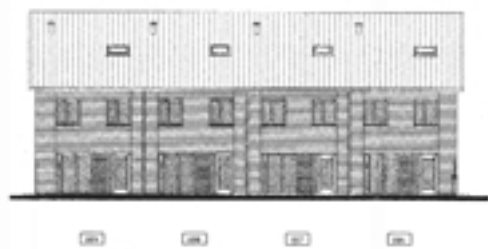
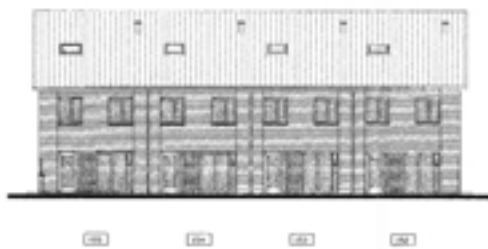
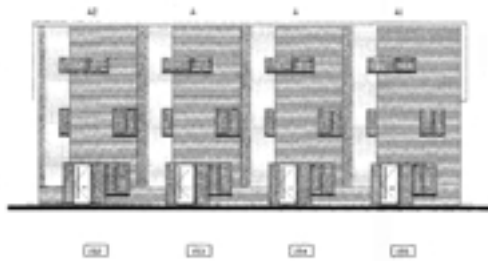
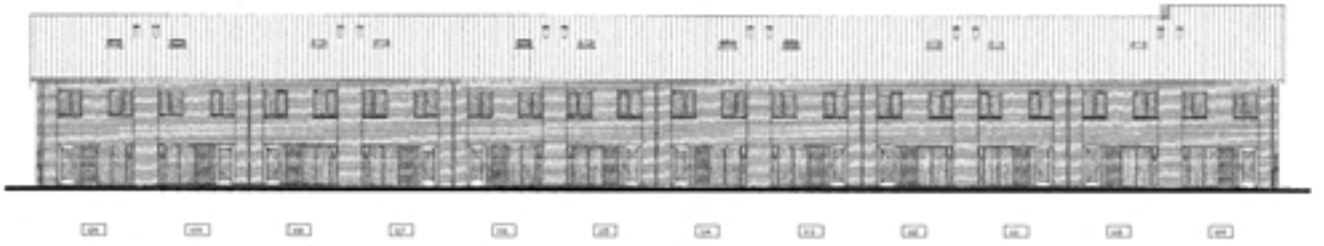
1e verdieping

2e verdieping

De realisatie van allergeenarme woningen in Utrecht

Voor- en achtergevels woningtypen A en B

Colofon

Uitgave	SEV Realisatie
Begeleidingscommissie	Claudia Bouwens, SEV Realisatie Marijke Nieuwenhuis, afdeling medische milieukunde, GG&GD Utrecht Hilde van Xanten, woningcorporatie Mitros
Auteur	Els de Jong, Bureau voor Woononderzoek
Opmaak	Karien van Dullemen, Rotterdam
Vormgeving omslag	Ontwerpwerk, Den Haag
Druk omslag	Drukkerij Goos, Ouderkerk aan den IJssel

Rotterdam, juli 2006.